

ΚΟΝΙΤΣΑ

27. ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1989

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ. ΤΕΥΧΟΣ 27 ΔΡΧ. 80
ΚΟΝΙΤΣΑ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Αντί Κύριου άρθρου	97
Πυρκαγιές - Κυνήγι, Κ.Τ. Κυρίτση ..	98
Το κοτσύφι, Μ. Γκανά	100
Εθνική συμφιλίωση, Σ. Τουφίση ...	101
Το Δίστρατο στον αγώνα, Δ. Βότσικα	102
Δοξασμένη κοιλάδα, Η. Παπαζήση	104
ΟΑ. Ευθυμίου γράφει	110
Τοπωνύμια Δροσοπηγής, Θ. Ζιώγα	112
Αλεπού κοκκινιστή, Β. Βουρδούκα	118
Ιστορικό αρχείο, Α. Ευθυμίου	119
Ας μην ξεχνούμε, Λ. Εζνεπίδη	120
Λαϊκή αναπτυξιακή Α.Ε., Ι.Τ.	122
Η Καλόβρυση τιμά	123
Σύλλογος γυναικών	124
Το πανηγύρι της Δροσοπηγής Κ. Κωτσίνα	125
Νέα από το Μοναστήρι	125
Ανταπόκριση από την Οξυά, Θ. Πορφύρη	126
Ειδήσεις	128
Κοινωνικά	129
Σχόλια	130
Κοινωνικός τουρισμός	131

Το αρχοντικό του Μπεκιάρη
στην Κόνιτσα

*Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή*

*Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος
Τσούβαλη Κατερίνα*

*Υπεύθυνος σύμφωνα
με το Νόμο:*

Σωτ. Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. (0655)

22.464 — 22.212

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ 500
Εξωτερικού, Δολ. U.S.A. 20. Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη,
ή στο βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα

Για την Αθήνα, στο Νικολ. Δ. Καζαμία
Εμμ. Μπενάκη 24. Τηλ. 36 27 725

Αντί κύριου άρθρου

Με τον τελευταίο νόμο για την άρση των συνεπειών του εμφυλίου λέγεται ότι επέρχεται η συμφιλίωση των αντιπάλων του 1946 - 49 και ότι καταργούνται οι γιορτές του μίσους και οι προσφωνήσεις «Φασίστας» ή «κομμουνιστοσυμμορίτης».

Οι νόμοι όμως από μόνοι τους ποτέ δε λύνουν προβλήματα που είναι περισσότερο θέματα καθημερινής πρακτικής και νοοτροπίας.

Τι θα γίνει π.χ. με τις πολλές στήλες και τα ηρώα που φέρουν σκαλισμένες τις επιγραφές: «υπέρ των ηρωικώς πεσόντων κατά τον συμμοριτοπόλεμον» που εξακολουθούν να βρίσκονται σε κεντρικά σημεία των χωριών μας αλλά και σε πολλά μέρη της άλλης Ελλάδας, θλιβερά απομεινάρια μίσους;

1. Δίπτυχο: Πυρκαγιές - Κυνήγι

Χαράματα της Κυριακής, 20 Αυγούστου, ίσως κάποιοι να ξύπνησαν απ' τους αλλεπάλληλους ξερούς κρότους των όπλων. Κάποιοι μεγαλύτεροι θα θυμήθηκαν δύστηνες μέρες, κάποια παιδιά θ' αναζήτησαν την ασφάλεια του μητρικού χεριού στον ύπνο τους. Άδικα όμως. Δε συνέτρεχε λόγος ανησυχίας. Θα μπορούσαν να γυρίσουν απ' το άλλο πλευρό - το πολύ πολύ να χώσουν το κεφάλι τους κάτω από το μαξιλάρι - και να κοιμηθούν ήσυχοι. Δεν έτρεχε τίποτε απολύτως. Απλώς ήταν η πρώτη μέρα του κυνηγιού και κάποιες εκατοντάδες κυνηγών όρμησαν ακάθεκτες στον κάμπο της Κόνιτσας. Όσοι αγρότες, αγνοώντας τη μεγάλη πρεμιέρα, είχαν την ατυχή έμπνευση να ποτίσουν το χωράφι τους, έφυγαν έντρομοι. Μόνος στόχος των κυνηγών απόμειναν τα λιγοστά τρυγόνια και τα άλλα πετούμενα, που τρομαγμένα από τις τελευταίες πυρκαγιές, αναζητούσαν μέρη ασφάλειας να κουρνιαίνουν.

Στις μέρες μας δε φροντίζει πια κανείς για τα πετεινά του ουρανού. Ούτε καν ο Θεός. Το δάσος, γνωρίζουμε όλοι, ότι είναι ένας θαυμάσιος βιότοπος με πλουσιότατη πανίδα. Κάθε λογής ζώα, πτηνά, έντομα, ερπετά, μικροοργανισμοί, αγρίμια μικρά και μεγάλα, σπάνια και μη, ζουν σ' αυτό, πολλαπλασιάζονται και πεθαίνουν. Ποιός νοιάζεται για τις χιλιάδες των ζώων των δασών που καίγονται; Οι απολογισμοί των ζημιών κάθε φορά γίνεται σε δέντρα και θάμνους, σε δασώδεις εκτάσεις και αγροτεμάχια. Ποτέ δεν έγινε αποτίμηση της αξίας των έμβιων όντων του δάσους που χάνονται.

Τι απογίνονται οι βραδύπορες χελώνες, τα νεογέννητα κι όλα εκείνα που δεν προφταίνουν να φύγουν; Στάχτη, μαζί με τα δέντρα, τους θάμνους, τους νεαρούς βλαστούς, τα λουλούδια. Όμως και κάποια τυχερά ταχύποδα που καταφέρνουν να φύγουν έντρομα που

πάνε. Πού θα βρουν ρουμάνι ν' απαγκιάσουν. Πού θα καταφύγουν, όταν τα λιγοστά δάση που απόμειναν δέχονται τις επιδρομές χιλιάδων κυνηγών.

Δεν υπάρχει γι' αυτά εποχή ηρεμίας. Ό,τι απόμεινε απ' τις φωτιές του καλοκαιριού, το εξοντώνει το χέρι του κυνηγού που έρχεται να εξασκήσει το «σπόρ» του. Και δυστυχώς πολλοί όταν κρατούν το όπλο στο χέρι τους ρίχνουν το βόλι σε οποιοδήποτε σκιαγμένο ζώο ή πτηνό βρεθεί στο πεδίο βολής τους, για να γευτούν την άγρια χαρά του θύτη που βλέπει το θύμα του να πέφτει.

Πυρκαγιές και κυνήγι. Πίσω απ' αυτά πάντα το ανθρώπινο χέρι «ύπουλο σαν ερπετό» που λέει κι ο ποιητής.

Ας μη μιλήσουμε όμως για πυρκαγιές. Οι εικόνες φρίκης που είδαμε αδυνατούν το λόγο. Ας μιλήσουμε για την ανθρώπινη ευαισθησία που είναι σπάνιο είδος. Συγκλονιστική είναι η είδηση που ακούστηκε από το ραδιόφωνο στις 21 Αυγούστου: Κυνηγοί σκότωσαν ζευγάρι πελαργών, αφήνοντας έρημα τα νεογέννητά τους πάνω στο στύλο της ΔΕΗ. Ένας ευαίσθητος μεσήλικας σκαρφάλωσε για να δώσει τροφή και νερό στους νεοσσούς. Έπαθε όμως ηλεκτροπληξία και βρήκε το θάνατο πέφτοντας από το ύψος του στύλου...

Με αυτά λοιπόν τα λιγοστά μας λόγια προσπαθήσαμε να βάλουμε κάποια ανησυχία στον ύπνο της Κυριακής και κάθε μέρας κυνηγιού. Όμως για να στρογγυλέψει ο λόγος δεν πρέπει να μείνει στο χώρο της διαπίστωσης και της κριτικής.

Προτάσεις, θα πείτε, υπάρχουν προτάσεις; Κάποιες μικρές έχουμε να κάνουμε κι εμείς: Συζητήσε, πολλές συζητήσεις και ενημερωτικές ομιλίες. Να γίνουν δηλαδή κάποιες προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κόσμου γενικά και των κυνηγών ιδιαίτερα, που χωρίς να δεχόμαστε ότι είναι αναισθητοι, ας παραδεχτούν πως όταν κρατούν το όπλο στο χέρι τους, παίρνουν κάτι από τη σκληράδα του.

2. Ορδές Κυνηγών

«Είναι υπέροχο να `χεις δύναμη γίγαντα, μα είναι τυραννία να τη μεταχειρίζεσαι σαν γίγαντας».

SHAKESPEARE

KONITSA 20-8-89. Ιαχές θριάμβου και πολεμικές κραυγές. Πρόσωπα γεμάτα απ' το χαμόγελο του «ΡΑΜΠΟ» και κοιλιές ως το γόνατο. Φυσεκλίκια σταυρωτά και επαναληπτική καραμπίνα. Κατάσταση πολέμου; Όχι φυσικά. Κυνηγοί! Κυνηγοί που κατέφθασαν για να γιορτάσουν το άνοιγμα της περιόδου για τα «πετούμενα».

Αυτοκίνητα με πινακίδες απ' όλη την Ελλάδα και κινούμενες συσκευασίες σκύλων (τρέιλορ) είχαν κάτακλύσει την Κόνιτσα από το προηγούμενο βράδυ. Και μόλις το πρώτο φως της μέρας φώτισε τον κάμπο της Κόνιτσας, οι χρυσοσκάνδαλες επαναληπτικές άρχισαν να ξερνούν αφειδώς μολύβι στην ατμόσφαιρα και σίγουρα η συχνότητα των πυροβολισμών έκανε τους διαπορούντες και ερυθριάζοντες πρωινούς οφθαλμούς των Κονιτσιωτών να θυμηθούν τα σκληρά χρόνια του πολέμου.

Ο σκοπός του κειμένου δεν είναι φυσικά η οικολογική προσέγγιση του θέματος ούτε οι επιπτώσεις του κυνηγιού στην πανίδα της περιοχής. Αυτά μια άλλη φορά. Μια φωνή διαμαρτυρίας αποτελούν εντούτοις οι φράσεις που δεν είναι ούτε σκληρές ούτε υπερβολικές. Δεν αποδίδουν νομίζω καν τα τεκταινόμενα, τη στιγμή που τωρινές μα και παλιότερες μαρτυρίες καταγράφουν ακόμη και τον κίνδυνο που διατρέχουν οι αγρότες ακούγοντας τα σκάγια να σφυρίζουν δίπλα τους. Εξάλλου, είναι ακόμη νωπές οι μνήμες των θυμάτων της κυνηγετικής καραμπίνας στην επαρχία.

Γιατί όμως όλα αυτά. Είναι μήπως

ανακριβές ότι τα πουλιά στην περιοχή είναι πλέον λιγότερα απ' τους κυνηγούς; Πώς εξηγείται η συμπεριφορά ορισμένων κυνηγών που όταν δεν καταφέρνουν να «ρίξουν» τα πουλιά, ρίχνουν στις πινακίδες της τροχαίας;

Σίγουρα δεν είναι υπερβολή να θεωρήσει κανείς ότι τα συσσωρευμένα προβλήματα και η εγγενής επιθετικότητα διοχετεύεται μέσω του δακτύλου στη σκανδάλη του όπλου και η εκτόνωση έχει πλέον επιτευχθεί, όταν μάλιστα μετά τον ήχο του όπλου επέρχεται η λύτρωση, η οπτική ικανοποίηση της πτωτικής τροχιάς που διαγράφει το νεκρό ως πριν ανυποψίαστο, πουλί.

Εδώ θα κάνω μια παρατήρηση. Βεβαίως το κυνήγι είναι πανάρχαιο χόμπυ. Και βεβαίως ξεφεύγει από τα όρια του εφικτού η απαίτηση της συνολικής απαγόρευσής του. Όμως, το «κράτιστο», το «κυρίαρχο» ον, ο άνθρωπος, θεωρεί αναφαίρετο δικαίωμά του την εκδήλωση της επικυριαρχίας του πάνω στα υπόλοιπα ζώα, όταν μάλιστα του προσφέρεται η ηδονή της όλης διαδικασίας του κυνηγιού δηλ. την κουραστικής προσέγγισης του θηράματος, της ανίχνευσης των καταφυγίων του και το ξεπέραςμα των μηχανισμών αμύνης του (π.χ. καμουφλάζ).

Ως προς τη λογική της κυριαρχίας, δε θα πούμε άλλο παρά θα θυμίσουμε ότι η οικολογική ισορροπία έχει αγγίξει τα όρα μη αντοχής της.

Όσο για τη διαδικασία που οι εν λόγω κυνηγοί ακολουθούν καθώς κυνηγούν το θήραμά τους, τι να πει κανείς. Όταν δεκάδες υψωμένες καραμπίνες αδειάζουν πάνω σε ένα πουλί, ούτε καν τη σιγουριά ότι το θήραμα είναι δικό τους δεν έχουν!

Ας παραδεχτούμε απ' τη μεριά μας, ότι ορισμένες φορές η οικολογική μας συνείδηση μας οδηγεί σε υπερβολι-

Τό κοτσύφι :

στή συντροφιά εκείνης τῆς Τετάρτης, 18.5.88

Λιγνό καλογεράκι τό κοτσύφι
μέ τεριρέμ βραχνά καί προσευχές
ἀδέξιες ὄλο τό χρόνο, ἀλλά τήν ἀνοιξη
μές στά λαμπρά πλατάνια λειτουργεῖ
σέ τόπους γνώριμους καί δέντρα
εἰπωμένα, τότε πού ἔβρεχε,
πού φύσαγε κι ἔκανε κρύο, τότε
πού χιόνιζε κι αὐτό κρεμότανε
στά μαῦρα σπόρια τοῦ κισσοῦ
γιά νά ταῖσει λιγοστό κορμάκι
κι ὕστερα σ' ἓνα κλαδί ἀφηνόταν,
μιά μαύρη φλόγα μέσ στό χιόνι
περιμένοντας,

ὥσπου τήν ἀνοιξη
ἔρχεται κάτι καί τοῦ λύνει
τόν κόμπο πού 'χει στό λαιμό
κι ἀναπηδάει φωνή πού τό ξαφνιάζει,
θρεμμένη ἀπό σιωπή καί στέρηση,
καί γίνεται ἐφημέριος μιᾶς σκοτεινῆς
θρησκείας καί μιᾶς θεᾶς πού ὄλο
τό παιδεύει, βάζοντας κυνηγούς
καί γάτες καί νυφίτσες νά τό φοβερίζουν
γιά νά τραγουδάει,

ὅσο προλάβει,
μέχρι νά πέσει μπρούμυτα καί πάλι
στή χειμερία νάρκη τῆς φωνῆς του.

Από τη συλλογή Γυάλινα Γιάννενα του
Μιχάλη Γκανά.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ

29-8-89. Ομόθυμα όλα τα κόμματα ψήφισαν στη Βουλή, το Νόμο για την άρση των συνεπειών του εμφυλίου πολέμου. Η απόφαση αυτή θέτει τέρμα και τυπικά πλέον σε μια κατάσταση, που ταλάνισε τους Ρωμιούς για σαράντα ολόκληρα χρόνια.

Όλοι γνωρίζουμε τις καταστροφές που έγιναν στη διάρκεια του 40 μηνου εμφυλίου πολέμου: Χιλιάδες νεκροί και τραυματίες· εκατοντάδες χιλιάδες οι εκπατρισμένοι ανυπολόγιστες υλικές ζημιές, κυρίως, στην ύπαιθρο.

Την ώρα που οι άλλοι λαοί της Ευρώπης οικοδομούσαν το μέλλον τους, εμείς το υποθηκεύαμε στους ξένους.

Αλλά και μετά τον εμφύλιο, για πολλά χρόνια, εκατομμύρια Έλληνες πλήρωναν τις συνέπειές του...

Βέβαια, αυτό που έγινε σήμερα δεν είναι «κεραυνός εν αιθρία».

Πόθος της πλειψηφίας του λαού μας ήταν η συμφιλίωση από την εποχή ακόμα του εμφυλίου. Πολλές φωνές επιφανών πολιτών ακούστηκαν και στο παρελθόν για την πραγματοποίησή της.

Πριν από δέκα πέντε χρόνια, έγινε από την Κυβέρνηση Καραμανλή η νομιμοποίηση του Κ.Κ.Ε.

Στη συνέχεια, από την Κυβέρνηση Παπανδρέου, αναγνωρίστηκε η Εθν. Αντίσταση και άρχισε η διαδικασία παροχής ηθικών και οικονομικών απολα-

βών στους επιζήσαντες Αγωνιστές.

Σε κάποια στιγμή εμφανίστηκαν στην τηλεόραση οι πολέμαρχοι - παλιοί αντίπαλοι - Τσακαλώτος και Μάρκος με την ιστορική συμφυλιωτική χειραψία τους.

Από τη σημερινή Κυβέρνηση τερματίζεται πια οριστικά το εφιαλτικό παρελθόν και χάνονται στα τάρταρα οι δαίμονες του αδελφοκτόνου μίσους. Καιρός ήταν· χάσαμε πολύτιμο χρόνο. Είναι ώρα να σκεφτούμε και το μέλλον αυτού του τόπου στο λυκαυγές του 21ου αιώνα.

Εμείς, πιστεύοντας ότι εκφράζουμε και τα αισθήματα της συντριπτικής πλειοψηφίας των κατοίκων της περιοχής μας, που υπέφεραν τα πάνδεινα στον όλεθρο του εμφυλίου, χαιρετίζουμε με ικανοποίηση την ομόθυμη απόφαση της Βουλής των Ελλήνων και απαιτούμε από τους πολιτικούς και Θρησκευτικούς ηγέτες να καταργήσουν επιτέλους τις μονόπλευρες γιορτές μίσους στην Κόνιτσα.

Ας λησμονήσουμε, ό,τι μας χώριζε για τόσα χρόνια κι ας θυμούμαστε αυτούς, που αφάνισε ο Μινώταυρος του διχασμού και της μισαλλοδοξίας, μ' ένα κοινό μνημόσυνο· μνημόσυνο στ' αδικοχαμένα αδέρφια μας.

Σ.Τ.

ΤΟ ΔΙΣΤΡΑΤΟ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ

Του Δήμου Βότσικα

Το Δίστρατο Κόνιτσας (Μπριάζα με το παλιό) είναι ένα καταπράσινο χωριό με άφθονα νερά και πολλά πεύκα, έλατα, οξυές, ρόμπολα. Παλιότερα φημίζονταν και για τα ωραία του μήλα.

Οι φίλεργοι κάτοικοί του μέχρι τον εμφύλιο πόλεμο ασχολούνταν βασικά με την υλοτομία και την επεξεργασία ξύλου. Στα 9 πριόνια, που είχε εκείνα τα χρόνια το χωριό, οι Μπριαζιώτες έβγαζαν πατωσάνιδα, ξυλεία για κουφώματα και σκεπές, τα οποία μετέφερναν με τα μουλάρια τους στα Γιάννενα, στη Φλώρινα, στην Κοζάνη, στο Τσοτύλι, στα Τρίκαλα, στη Λάρισα, στην Καλαμπάκα και αλλού.

Πριονάδες από το Δίστρατο εργάζονταν και σε πολλά πριόνια της Κόνιτσας, του Ζαγορίου, σε άλλα μέρη της Ελλάδας όπως στη Μακεδονία στη Θεσσαλία, στη Ρούμελη ακόμα και στην Πελοπόννησο. Αρκετοί Μπριαζιώτες ήταν αγωγιάτες. Είχαν από ένα έως δέκα περισσότερα μουλάρια και μετέφεραν εμπορεύματα σ' όλη την Ελλάδα, (εκτός από τα νησιά και την Πελοπόννησο).

Ένας μικρός αριθμός Μπριαζιωτών ασχολούνταν με την κτηνοτροφία, μερικοί έβγαζαν κατράμι, ελάχιστοι ταξίδευαν.

Οι γυναίκες στους μικρούς τους κήπους καλλιεργούσαν φασόλια, πατάτες, κολοκύθια, λάχανα και άλλα ζαβατικά, ύφαιναν σαμαροσκούτια και ωραίες βελέντζες.

Στα πανηγύρια και στους γάμους γλένταγαν όλοι μονιασμένοι. Όταν κινδύνευε η πατρίδα παράταγαν όλοι τις δουλειές τους και με το όπλο στο χέρι την υπεράσπιζαν.

Πολλές φορές οι Μπριαζιώτες ξεσηκώθηκαν παλιά ενάντια στους Τούρκους. Οι καπεταναίοι Γκαρέλιας, Τέγος, Καλόγηρος, Αθανασίου, Γώγος και άλλοι με τους νταϊφάδες τους, τους προξενούσαν μεγάλες ζημιές. Πάνω από 120 νέοι του χωριού Δίστρατο πολέμησαν το 1940 - 1941 ενάντια στους φασίστες Ιταλούς κατακτητές. Και όταν μαίνονταν οι μάχες γύρω από τη Μπριάζα οι 1500 ίσως και περισσότεροι κάτοικοί του ήταν στο πόδι. Γέροι, γυναίκες παιδιά βοηθούσαν ποικιλόμορφα τον ελληνικό Στρατό να συντρίξει τον εχθρό. Ο Γιώργος Νίκου, μάλιστα, γεωπόνος, έφερδος ανθυπολοχαγός με πρότασή του, που εγκρίθηκε από τη διοίκηση του Τάγματος, οργάνωσε συγκρότημα εθελοντών, με το οποίο χτύπησε τους Ιταλούς, όταν κατείχαν το χωριό του από τα νώτα και τους επέφερε μεγάλες ζημιές.

Στις μάχες αυτές έπεσε πολεμώντας ηρωικά ο Ηλίας Ραμαντάνης, σκοτώθηκαν επίσης, από χειροβομβίδες μέσα στο χωριό ο Γιάννης Παγανιάς του Πασχάλη και ο Γιώργος Τσιολέκης.

Το Δίστρατο πήρε σύσσωμο μέρος στο κίνημα της Εθνικής Αντίστασης. Οι κάτοικοί του οργανώθηκαν στις εθνικοαπελευθερωτικές οργανώσεις ΕΑΜ, ΕΠΟΝ, Εθνική Αλληλεγγύη και οι πιά άξιοι στο ΚΚΕ. Πάνω από 50 νέοι κατατάχτηκαν στον μόνιμο ΕΛΑΣ και άλλοι τόσοι και περισσότεροι στον εφερδικό.

Οι Γερμανοί κατακτητές, που καταλάβαιναν ότι οι ηρωικοί κάτοικοι των χωριών της Κόνιτσας βοηθάνε πολύπλευρα τους αντάρτες του ΕΛΑΣ αποφάσισαν να καταστρέψουν πολλά απ' αυτά και όπως ήταν επόμενο και τη Μπριάζα.

Έτσι τον Οχτώβρη του 1943 μια μεγάλη γερμανική φάλαγγα, αφού έκαψε τα χωριά Βρυσοχώριο, Παλαιοσέλι, Πάδες, Άρματα και σκότωσε όσους

κατοίκους τους βρήκε, στις 18 του ίδιου μήνα μπήκε στο Δίστρατο, που είναι χτισμένο στους πρόποδες της Βασιλίτσας. Οι Μπριαζιώτες που παρακολουθούσαν άγρυπνοι τις κινήσεις των Γερμανών έφυγαν από το χωριό και κρύφτηκαν στα λόγγα. Μαζί τους πήραν και όσους βαριά αρρώστους μπόρεσαν.

Λυσσασμένοι από το κακό τους οι χιτλεροφασίστες, που δε βρήκαν κόσμο στο χωριό έκαψαν 240 από τα 260 περίπου σπίτια του και εξόντωσαν τους ελάχιστους γέρους και γριές, που βρήκαν στο χωριό.

Σκότωσαν το Νικόλα Καραγιάννη και τον πέταξαν στο σπίτι του που το είχαν ζώσει οι φλόγες για να καεί, εκτέλεσαν στο κέντρο του χωριού, τους Νικόλα Οικονόμου και Γιώργο Σβάρνα, έκαψαν ζωντανή τη Σουλτάνα Οικονόμου, σκότωσε την Ελένη Γκαρέλια και τη Βασιλική Κατσιμπαλη, τρύπησαν με το ξίφος τη γριά Σβάρνα και την πέταξαν σ' ένα ρέμα όπου και πνίγηκε.

Μετά την απελευθέρωση οι Μπριαζιώτες άρχισαν να αναστηλώνουν τα καμμένα τους σπίτια και να εργάζονται στις δουλειές τους.

Οι χωροφύλακες, όμως και οι συμμορίες της δεξιάς άρχισαν να τους κυνηγάν, να τους βασανίζουν, να τους κλείνουν στις φυλακές και στα κρατητήρια, να τους εξορίζουν μόνο και μόνο γιατί πήραν μέρος στη Εθνική Αντίσταση.

Για να μην πέσουν στα χέρια τους πολλοί Δίστρατιώτες κρύβονταν στα δάση και τις σπηλιές. Τελικά πάνω από 100 νέοι και νέες, για να γλυτώσουν από τους διωγμούς των μοναρχοφασιστών κατατάχτηκαν στο Δημοκρατικό Στρατό Ελλάδας, από τις γραμμές του οποίου πολέμησαν γενναία την ντόπια αντίδραση και τους ξένους προστάτες της. Τρεις, ο Δημήτριος Μποζοβίτης, η

Ανδρομάχη Θώμου και ο Στέργιος Παπαευθυμίου Τιμήθηκαν με το «Μετάλλιο Ανδρείας». Στις άνισσες και σκληρές μάχες που έδωσε ο ΔΣΕ έπεσαν στην Ήπειρο, στη Μακεδονία και σε άλλα μέρη της Ελλάδας πολλοί Μπριαζιώτες. Στην Αρτσιστα Ζαγορίου έπεσε το 1947 ο Ηλίας Γκόγκος. Ένα χρόνο αργότερα σκοτώθηκε πολεμώντας παλληκαρίσια στα Ψωριάρικα στο Γράμμο και ο αδερφός του Τάκης Γκόγκος.

Το 1948, στις επιχειρήσεις της Μουργκάνας, όταν το Αρχηγείο Ηπείρου απέκρουσε τις επιθέσεις των τμημάτων του κυβερνητικού Στρατού, σκοτώθηκε στην Πλάκιστα ο Στέργιος Γκαρέλιας από το σόι του καπετάν Γκαρέλια, που πολέμησε τους Τούρκους. Την ίδια περίοδο έπεσε στη Μανωλιάσσα η Ζωίτσα Αγόρου πρώτη αντάρτισσα του Αρχηγείου Ηπείρου και ο Θανάσης Τσάρας στην Παρδαλίτσα. Η Μαρία Κουτσομούτη, η Ανδρομάχη Θώμου και ο Θόδωρος Τσάρας έπεσαν στο Γράμμο.

Σκοτώθηκαν από αεροπορικούς βομβαρδισμούς η Ζωίτσα Πίσπα στον Αη Λιά Φούρκας, η Ζήση Στεργιανή στη Σαμαρίνα και η Γεράσω Φράγκου στο χωριό της Δίστρατο. Έπεσαν ακόμα ο Γιάννης Παγανιάς στο Ελεύθερο Κόνιτσα, ο Μανώλης Καραγιάννης στο Μαυροβούνι Πωγωνίου. Εκτελέστηκε από τους Γαλάνηδες, αφού πρώτα βασανίστηκε άγρια ο Λευτέρης Κατσιμπαλης. Έπεσε στους Νεγάδες Ζαγοριού ο Θόδωρος Γκόγκος. Σκοτώθηκε από τους Μάυδες στο χωριό του στη θέση Κατράνια ο Νικόλας Τσάρας. Υπέκυψε στα τραυματά της στα Δολιανά η Γιαννούλα Πίσπα. Έπεσαν στον Όλυμπο ο Χρήστος Παπαμάνος, στο Ζαγόρι ο Στέργιος Παντέκης, σκοτώθηκαν ακόμα η Γιαννούλα Μουτογιάννη, ο Θύμιος Μαργαρίτης, ο Νικόλαος Γκόγκος και ο Μανώλης Τσάρας.

Η ΔΟΞΑΣΜΕΝΗ ΚΟΙΛΑΔΑ

(Η λεκάνη του Αώου, η Αρχαία Παραναΐα)

Μέρος 12ον του Ηλία Ευθ. Παπαζήση
(συνέχεια του προηγούμενου)

Και το Παλιοσέλι, δεν έμεινε ανεπόχλητο απ' τους ληστές. Το έτος 1889, στη θέση «Λεύκα» κοντά στη «Δέση», όπου άλλοτε ήταν και υδρόμυλοι, ένας της Εκκλησίας και ο άλλος του Στέκα, ληστές συνέλαβαν τους δύο αγροφύλακες του χωριού που ήταν οπλισμένοι. Τους απόπλισαν, τους έσπασαν τα όπλα και ξυλοδαρμένους τους έστειλαν στο χωριό.

Το έτος 1897, 17 Ιανουαρίου, ομάδα ληστών, εισήλθε νύχτα στο Παλιοσέλι. Ελήστευσε τον Κωνσταντίνο Μιχαλίτσιον ή Κόττην εμπορευόμενον και τελικά με βασανιστήρια, καυτό λάδι και άλλα τον εφόνευσαν. Ήτο ο δυστυχής κοντόφθαλμος και πολλές εξυπηρετήσεις έκαμνε στους κατοίκους του χωριού. Ευτυχώς η σύζυγός του τους διέφυγε, όπως δε ομολογούν, στη συμμορία αυτή συμμετείχαν και ορισμένοι Παλιοσελλίτες.

- Διηγούνται, ότι περί τα τέλη του έτους 1899, έγινε στο Παλιοσέλλι συμ-

πλοκή ληστών και Τουρκικού αποσπασματος με αποτέλεσμα στην άκρη του χωριού να σκοτωθεί ένας ληστής. Το ιστορικό της συμπλοκής αυτής έχει: Δημήτριος Τσινόγκος ή Σπανός απ' το Παλιοσέλλι, ταξίδευε συχνά στην περιφέρεια Αγρινίου. Εκεί συνδέθηκε φιλικά με τον λήσταρχο Ντάβανο, ο οποίος μανία είχε να ληστεύσει τους ευκατάστατους κατοίκους των Πάδων Ντουρπεσαίους. Ο Τσινόγκος ανέλαβε να οδηγήσει τη ληστρική ομάδα και ύστερα από πολυήμερη ταλαιπωρημένη πορεία έφθασαν στο Παλιοσέλλι νύχτα. Για να μη γίνουν αντιληπτοί δεν μπήκαν στο χωριό, αλλά κατάλυσαν σε μία χυροκαλύβα (του Μουστάκα) έξω από το χωριό και το πρωί να πάνε στις Πάδες για να πραγματοποιήσουν τη ληστεία. Ήταν όμως κατάκοποι, νηστικοί είχαν ανάγκη ανάπαυσης και τροφής. Ακόμη και ενημέρωσης για την κίνηση των Τουρκικών αποσπασμάτων. Έστειλαν λοιπόν Τσινόγκο να τους προμηθεύσει τρόφιμα και πληροφορίες συλλέξει, αυτοί δε να αναπαυθούν. Φερόγοντας όμως ο Τσινόγκος άλλαξε γνώμη. Δεν πήγε στο χωριό για τρόφιμα και πληροφορίες. Τράβηξε αμέσως για Πάδες όπου υπήρχε αστυνομικός σταθμός ήδρευε Τουρκικό απόσπασμα και απέφερε τα καθέκαστα. Γίνεται τώρα ο Τσινόγκος οδηγός του Τουρκικού απόσπ

Το 1949 ο κυβερνητικός Στρατός εκτέλεσε χωρίς δίκη 5 Μπριαζιώτες. Τους Θύμιο Σβάρνα, Γιώργο Ζήση και Νίκο Παπαευθυμίου τους εκτέλεσαν στο χωριό και τους Γιάννη Κουτσομύτη και Θανάση Οικονόμου στην Κόνιτσα. Τον ίδιο χρόνο έπεσαν στα πατώματα Γράμμου ο Ηλίας Μάιπας, η Μαρία Καραγιάννη και ο Κώστας Γώγος στη μάχη της Φλώρινας ο Γιάννης Θώμος στη

μάχη της Αρδέας, ο Θανάσης Παπαχρήστου, ο Στέργιος Ρουσάκης στο Πύργο της Στράτσανης και ο Στέργιος Ράφτης.

Το ηρωικό χωριό Δίστρατο (Μπριάζα) επλήρωσε στο ακέραιο το καθήκον του απέναντι στον ελληνικό λαό και στην Πατρίδα. Πενήντα περσού από τους καλύτερους γιούς και θύγατέρες του θυσιάστηκαν στο βωμό της λευτεριάς.

σματος με σκοπό να χτυπήσει και συλλάβει τους ληστές κοιμωμένους μέσα στην αχυροκαλύβα του Παλαιοσελλίου. Αλλά οι ληστές δεν έμειναν αμέριμνοι, όπως υπολόγιζε ο Τσινόγκος. Επειδή άργησε ο Τσινόγκος την αποστολή του, εκείνοι υποπτεύθηκαν το πονηρόν και ανήσυχοι βγήκαν έξω απ' την αχυροκαλύβα. Νύχτα και ακατατόπιστοι στον προσανατολισμό, βάδισαν ανατολικά προς τη τοποθεσία «Γιουλτοβεάνο». Εκεί εδέχθησαν τα πυρά των Τούρκων, οι οποίοι προσπαθούσαν να κυκλώσουν την περιοχή. Έγινε συμπλοκή και οι ληστές για να αποφύγουν το κύκλωμα οπισθοχώρησαν προς το βόρειο μέρος του χωριού, όπου οι Τούρκοι δεν είχαν φθάσει ακόμη. Κατά την οπισθοχώρηση σκοτώθηκε ένας απ' τους ληστές νεαρός στην ηλικία, ακριβώς όπου σήμερα η τοπωνυμία «ὁ λάκκος του κλέφτη». Για το θάψιμο του νεαρού ληστού φρόντισε η γηραιά Καπρίναινα σύζυγος του επαναστάτη Γεωργίου Καπρίνη. Τον έθαψε εκεί που σκοτώθηκε, κάποτε του άναβε κανένα κεράκι και όταν ήρθαν τα χρόνια του τον ξέθαψε, τα δε οστά του τα ετοποθέτησε στο Κοιμητήρι του χωριού. Ανθρωπιστικά και συναισθηματικά η γηραιά Καπρίναινα έλεγε: «Ήταν νέο παιδί και παλικάρι, έκλαψε η καϋμένη μάνα του το χαμό του». Έτσι απέτυχε και αυτή η απόπειρα του καπετάν Ντάβανου. Δεν μπόρεσε να ληστεύσει τους Ντομπεσαίους.

- Έτος 1901- Άγνωστοι οπλισμένοι, στην κορυφογραμμή της «Σουσνίτσας» συνέλαβαν τον Αθανάσιο Ζαχάρην απ' το Παλαιοσέλλι που πήγαινε για την Κόνιτσα και τον εξετέλεσαν εν ψυχρώ. Τους συνοδοιπόρους του Παναγιώτην Μούζον κάτοικον Παλαιοσελλίου και έτερον κάτοικον Αρμάτων τους έδεσαν και έφυγαν προς άγνωστη κατεύθυνση.

-28 Ιουνίου 1908- Παραμονή της

μνήμης των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου. Τις βραδυνές ώρες της ημέρας εκείνης ο Ευθύμιος Παπαζήσης, επίτροπος στο έξωκκλήσι του Αγίου Αθανασίου, πήγε ν' ανάψει τα κανδήλια. Επικρατούσε μια καλή τακτική τότε, ο επίτροπος του κάθε έξωκκλησιού να πηγαίνει ν' ανάβει τα κανδήλια την παραμονή ή ανήμερα κάθε μεγάλης γιορτής και Κυριακής. Ήταν έτοιμος να φύγει, όταν ξαφνικά μπήκαν στο Ναό 7 οπλισμένοι άγνωστοι. Μαζί των είχαν δεμένο και τον κάτοικο του χωριού Δήμο Ζιάκα. Είχε κατέβει ο καϋμένος τα ξημερώματα στο ποτάμι για ψάρεμα (ήτο η αδυναμία του) έπεσε στο στέκι των και τον κράτησαν όλη την ημέρα για να μη προδοθούν. Χωρίς πολλές εξηγήσεις ο αρχηγός της ομάδος αποτεινόμενος προς τον Ευθύμιον Παπαζήσην είπε: «Είμαι ο καπετάν Ντάβανος απ' το Αγρίνιο. Ήρθα αποκλειστικά εδώ για να ληστεύσω τον κάτοικο του χωριού σας Παύλο Ζησάκη, για τον οποίο οι συγχωριανοί σας που εργάζονται στο Αγρίνιο, λέγουν ότι έχει πολλές λίρες. Αύριο που γιορτάζει και θα έχει ανοιχτές τις πόρτες θα του επιτεθούμε να τον ληστεύσουμε». Πήρε όμως την εξής αυθόρμητη, αλλά θαρραλέα απάντηση: «Εμείς τον Ντάβανο τον θεωρούμε λήσταρχο και όχι κατσικοκλέφτη. Γιατί απ' τη ληστεία που σκέπτεσθε να κάμετε δεν πρόκειται να πάρετε παρά πάνω από 50-100 λίρες». Τα λόγια αυτά έθιξαν το φιλότιμο και ευθυξία του καπετάν Ντάβανου και ζήτησε διάλογο. Πήρε τις πληροφορίες ότι ο Ζησάκης μπορεί να έχει μεγάλο όνομα από κακές, και υπερβολικές εκτιμήσεις, δεν έχει όμως, μεγάλο χρηματικό κεφάλαιο. Γυρίζει το μαγαζί του με πολύ μικρό κεφάλαιο σε βερεσέδες, το μισό, γιατί οι κάτοικοι του χωριού μας φτωχοεργάτες οι περισσότεροι, ψωνίζουν με πίστωση».

Είχε νυχτώσει- Όλοι μαζί μπήκαν στο χωριό. Το στέκι των το λειβάδι του Αγίου Νικολάου, όπου συνεχίσθηκε ο διάλογος. Παραπλεύρως της περιοχής του Αγίου Νικολάου ήτο το σπίτι του Ευθυμίου Παπαζήση.

Ζήτησε να ενημερώσει τον πατέρα του ιερέα Ζήσην Σακελλάριον Παπαζήσην, να μη ανησυχεί για την μη επιστροφή του. Ο Παπαζήσης όταν πληροφορήθηκε, εξανέστη για τη μελετώμενη ληστεία. Ζήτησε να έλθει σ' επαφή με τον αρχηγό της ληστρικής ομάδας. Εκείνος δεν αρνήθηκε, μ' ένα πήδημα βρέθηκε στην αυλή και σπίτι του ιερέως Παπαζήση. Εκεί άκουσε συμβουλές, αλλά και αυστηρές παρατηρήσεις που δεν έπεσαν στο κενό. Προτού να φύγει ο Ντάβανος, σηκώθηκε όρθιος, έβγαλε τον αγρινιώτικο σκούφο απ' το κεφάλι του, με σεβασμό φίλησε το χέρι του παπά και αποφασιστικά του είπε: «Σας ευχαριστώ πάτερ για όσα μου είπατε. Απεφάσισα να γίνω άνθρωπος. Η ληστεία δεν θα γίνει. Σας το υπόσχομαι. Θέλω μόνο ο Ζησάκης να μας εφοδιάσει με τρόφιμα, τσιγάρα και άλλα για μια εβδομάδα και τίποτα άλλο»· ο Ζησάκης που ειδοποιήθηκε κατάλληλα δεν αρνήθηκε. Όλη τη νύχτα ετοίμασε εκείνα που ζήτησαν οι ληστές, τα πήραν και έφυγαν. Έτσι εματαιώθη η ληστεία εκείνη, ο Ζησάκης ευχαρίστησε τον ιερέα και τον υιόν του, εδόξασε το θεό και για ανάμνηση έκτισε το εικόνισμα των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου πρεσβείες των οποίων ο Θεός τον έσωσε από βεβαίαν καταστροφήν.

Είναι το εικόνισμα που είναι κτισμένο στις άσπρες πέτρες «Κεάτρε Αλμπε» απέναντι απ' το πέτρινο ντιβάνι, που λαλιά άν είχε, πολλά θα μας έλεγε για την ιστορία του χωριού, γιατί γενεές γενεών κάθισαν και ξαπλώθηκαν σ' αυτό. Και σήμερα ακόμη λέγεται «στο ει-

κόνισμα του Παύλη» (βλχ. λά εικοάνα αλ Παύλη).

27 Ιουλίου 1910-ώρα 3η απογευματινή - Ληστρική συμμορία εισήλθε στο Παλαιοσέλλι με σκοπό να ληστεύσει και να αιχμαλωτίσει τον κάτοικο του χωριού Παύλον Ζησάκη Παντοπώλη. Πήγαν στο παντοπωλείον αλλά δεν βρήκαν τον ίδιο. Ήτο εκκλησιαστικός επίτροπος εις τον Ναό της Αγίας Παρασκευής και ευρίσκετο την ώρα εκείνη εκεί. Βρήκαν όμως στο παντοπωλείο τον γαμβρό του Ζησάκη Βασίλειον Παναγιώτου Μίσιου ή Τσιώτην. Αφού ελεηλάτησαν το κατάστημα, τον πήραν αιχμάλωτο, ως ομήρους δε πήραν όσους άνδρας βρήκαν στο μαγαζί φορτωμένους με τα κλαπέντα είδη του καταστήματος και έφυγαν με κατεύθυνση προς τη τοποθεσία «Γιουλτοβεάνι». Οι κάτοικοι του χωριού, όταν πληροφορήθηκαν τη ληστεία, άρχισαν να πυροβολούν μάλλον προς εκφοβισμό των ληστών. Μία όμως αδέσποτη σφαίρα όπλου «Γκρά», ετραυμάτισε θανάσιμα τον 20χρονο υιόν του Στυλιανού Καρανίκα ή Μπεκιάρη Νικόλαο. Όταν έμαθε ο δυστυχής Νικόλαος ότι μεταξύ των ομήρων ευρίσκετο και ο πατέρας του, ακολούθησε τους ληστές για να παρακολουθήσει την τύχη του. Μεταφέρθηκε τραυματισμένος στην αυλή του θείου του Ιωάννου Καρανίκα ή Μπεκιάρη για να του προσφέρουν τις πρώτες βοήθειες. Η αιμορραγία όμως ήτο ακατάσχετη και σε λίγες ώρες απέθανε. Κράτησαν μόνο τον γαμβρό του Ζησάκη Βασίλειον, τον οποίο άφησαν ελεύθερο αργά την επομένη, αφού ο πεθερός του κατέβαλε στους ληστές λύτρα 200 λίρες. Η κηδεία του άτυχου Νικόλα έγινε την επομένη του θανάτου του. Τον έκλαψαν όχι μόνον οι δικοί του, οι συγγενείς και φίλοι του, άλλ' όλο το χωριό. Την κηδεία του παρακολούθησαν και Τούρκοι αξιωματικοί που

εν τω μεταξύ κατέφθασαν με τα αποσπάσματά των να κυνηγήσουν τους ληστές.

Τον Σεπτέμβριο του ιδίου έτους νέο πλήγμα βρήκε τον Στυλιανό Καρανίκα ή Μπεκιάρη. Πήγε στην περιφέρεια Γρεβενών να φορτώσει με τα 4 ζώα του σιτάρι. Γυρίζοντας σταμάτησε στη Βασιλίτσα «Γκορέλια» να διανυκτερεύσει. Τη νύχτα όμως ληστές επεχείρησαν να τον ληστεύσουν και να τον αιχμαλωτίσουν. Πρόλαβε να τους διαφύγει: Εκείνοι για εκδίκηση εφόνευσαν τα 4 ζώα του και διεσκόρπισαν τα φορτία του.

Καλοκαίρι του έτους 1911. Ένοπλη ομάδα εθεάθη στη θέση «Ταμπούρι» της περιφέρειας Παλαιοσελλίου. Ειδοποιήθη η τουρκική Αστυνομία Πάδων, και ο Σταθμάρχης αυτής «Τζαφέρ Τσαούσης» μετά των ανδρών του και των αγροφυλάκων Πάδων και Παλαιοσελλίου εκινήθη προς καταδίωξη αυτών. Η ένοπλη ομάδα και Αστυνομία ήρθαν αντιμέτωποι στη θέση «Μπάτε» της περιφέρειας Παλαιοσελλίου. Οι άνδρες της χωρ/κής και οι αγροφύλακες πήραν θέση μάχης έτοιμοι να πυροβολήσουν. Σήμα συμφιλιώτικό όμως της ένοπλης ομάδας μετέβαλε την κατάσταση. Επλησίασαν, έδωσαν εξηγήσεις και αγκαλιάστηκαν. Η ένοπλη ομάδα δεν ήταν ληστρική. Ήταν μέλη του Αλβανικού κομιτάτου που επεδίωκε την ανεξαρτησία της Αλβανίας, της δημιουργίας Αλβανικού Κράτους. Προσπαθούσε να μυήσει τους Αστυνομικούς Σταθμούς της υπαίθρου που ήταν επανδρωμένοι ως επί το πλείστον με Τουρκοαλβανούς Χωροφύλακες. Βρέθηκαν ομόφρονες και ακολούθησε ευωχία. Οι αγροφύλακες τώρα από πολεμιστές έγιναν κουβαλητές τροφίμων, ποτών και άλλων απ' το παντοπωλείο Ζησάκη. Η διάβρωση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας είχε αρχίσει. Το Τουρκικό Κράτος αντηλήφθηκε την κίνηση των Αλβανών και αντικατέστη-

σε όλους τους Τουρκοαλβανούς Χωροφύλακες με Νεότουρκους. Ήταν όμως αργά. Τον Οκτώβριον του 1912 κηρύχθηκε ο Βαλκανικός Πόλεμος με τα ολέθρια αποτελέσματα για την Οθωμανική Αυτοκρατορία.

1962 25 Σ/βρίου. Ληστές, μάλλον διερχόμενοι, συνέλαβαν τον παντοπωλήν του χωριού Αναστάσιον Τερλίκαν που τρυγούσε στο αμπέλι του στη θέση «Μπάλτα». Τον οδήγησαν στο χωριό, όπου το παντοπωλείο του, και αφήρεσαν απ' αυτό πολλά πράγματα της αρεσκείας των. Φεύγοντες τον έφεραν μαζί των εις την θέση «Σουρπάσα» και εκεί τον άφησαν ελεύθερο λέγοντάς του «σου χαρίζουμε τη ζωή σου, πήγαινε στο καλό».

Συνεχίζουμε τα δεινοπαθήματα που υπέστησαν οι κάτοικοι Βρυσοχωρίου από τους ληστές όπως ο τύπος αναγράφει αυτά:

1778-1883- Κατά το διάστημα των απαισιών τούτων της ληστείας ετών (Λαμπρίδης) και η Λεσινίτσα υπέστη ζημίες 1400 λιρών· επατρίσθησαν δε εννέα οικογένειες.

1880- «Παλιγγενισία» 9 Μαΐου -εξ Ιωαννίνων από 2 Μαΐου» ...ο μόνος και κυρίως αρματωλός Λεωνίδας Χούσιος επί κεφαλής 60 ανδρών εδοκίμασε να εισέλθει εις την κώμην του Ζαγορίου Λεσινίτσαν, αλλά παραδειγματικώς αποκρουσθείς, μετέβη την ημέραν του Πάσχα Παλαιοσέλλι...».

«Νεολόγος 18/30 Ιουνίου-Ζαγόριον 5/17 Ιουνίου... Λησταί καθ' εκάστην ακούονται τήδε περιφερόμενοι.... Τη 25 Μαρτίου ελήστευσαν το χωρίον Λεσινίτσα. Οι λησταί έκλεισαν τους κατοίκους εν τη εκκλησία καθ' ήν στιγμήν ετελείτο η θεία λειτουργία. Εκδύσαντες δε αυτούς έλαβον ό,τι ήρεσεν αυτοίς (σημειωτέον ότι οι χωρικοί πάντες ήσαν ενδεδυμένοι τας πλουσίας αυτών ενδυ-

μασίας ένεκα της εορτής) και επέκεινα των 500 λιρών...»

Παλιγγενεσία 16 Αυγούστου -εξ Ιωαννίνων υπό ημερομηνία 8 Αυγούστου. ... Ενώ κατά την εβδομάδα ταύτην επανήρχοντο εκ Θεσσαλίας οι εκ της κώμης Λεσινίτσα του Ζαγορίου Δ. Μπούκης και Α. Γκαράνης, οι παρά την Βωβούσαν φυλάσσοντες οθωμανοί Ζαπτιέδες (χωροφύλακες) μεταμορφωθέντες εις ληστές συνέλαβον και απήγαγον τούτους. Και τον μεν Μπούκη απέλυσαν αφού έλαβον εκατόν οθωμανικάς λίρας, τον δε Γκαράνην διατηρούσιν εισέτι αιχμάλωτον, διότι ζητούσαν λύτρα λίρας 600.

«Παλιγγενεσία 26 Αυγούστου -εξ Ιωαννίνων 15 Αυγούστου»... η εκ της Μπριάζης ληστρική συμμορία του Γκαρέλη συλλαβούσα κατά τας αρχάς του τρέχοντος δύο εκ Λεσινίτσης ζητεί λύτρα. Άπας δε ο εν Ζαγορίω, σταθμεύων τακτικός στρατός απεσύρθη, αντικαθίσταται δι' ατάκτων Αλβανών.

-Σύλλογοι 10/22 Σεπτεμβρίου -εξ Ιωαννίνων 28 Αυγούστου. «Οι λησται εις τα χωρία Παλαιοσέλλι, Λεσινίτσαν και Ντοβρίνοβον τρώγουν, πίνουν, χορεύουν και δεν τους μέλει τίποτε. Συνέλαβον τον Αρχιερέα, του εφίλησαν το χέρι και τον άφησαν εις την Βωβούσαν...»

1902 -«Φωνή της Ηπείρου 21 Ν/βρίου», Μεγάλη ληστρική συμμορία υπό την αρχηγίαν του καπετάν Κοκκίνου εκ Μεγάλου Σπηλαίου Γρεβενών, εισήλθεν εις Λεσινίτσαν όπως ληστεύση τον πρόκριτον Γεώργιον Μπίταν. Οι λησται εισήλθον περί 8 μ.μ. ότε σφοδρά πάλησυνήφθη μετά των ληστών και ιδίως υπό του ιδίου Γεωργίου ανδρείως πολεμήσαντες επί δύο ώρας, εστάθησαν αδύνατον οι λησται να εισέλθωσιν εις τον οίκον του. Βλέποντες δε ότι η ώρα

παρήρχετο, ανεχώρησαν άπρακτοι, αφού πρώτον έθεσαν πυρ εις δύο μέρη. Αλλά το πυρ εσβήσθη.

1903 -«Φωνή της Ηπείρου, 24 Οκτωβρίου» -Διεδόθη ότι εις Λεσνίτσαν εισελθόντες λησται ηχμαλώτισαν ένα των ευπόρων κατοίκων. Λεπτομερείας αγνοούμεν επί του ζητήματος τούτου.

1904 Ν. Εξάρχου, «Το Βρυσοχώρι» σελίδα 152, «Ληστεία έγινε στο σπίτι του Γεωργίου Μπλήντα, όπου είχε και το παντοπωλείο του. Καπετάνιος της ληστοσυμμορίας ήτο ο Νικόλαος Χελιδώνης απ' τη Σαμαρίνα. Απέτυχαν όμως διότι ο Μπλήντας αμύνθηκε σθεναρά και οι λησται έφυγαν παραλαβόντες και τον τραυματισθέντα κατά την συμπλοκήν ληστήν. Οι ίδιοι λησται επανήλθον μετά δύο μήνας να συλλάβουν τον Μπλήνταν ημέραν Κυριακήν, όταν θα πήγαινε εκείνος εις την εκκλησίαν του Αγίου Αθανασίου. Ο Μπλήντας ευρισκόμενος εις την εκκλησίαν αντελήφθηκε τους ληστές προτού εκείνοι μούνε μέσα και έφυγε να κρυφθεί στο κοιμητήριο που είναι συνέχεια του γυναικωνίτη. Δυστυχώς τον συνέλαβαν τον οδήγησαν στο σπίτι του, τον φοβέρισαν με καυτό λάδι, αλλά δεν μαρτύρησε τον θησαυρό του. Άρπαξαν απ' το μαγαζί του πολλά πράγματα που τους χρειαζόνταν και μετά ταύτα τον πήραν μαζί των και τον οδήγησαν στα βουνά μέχρι τον Κοζιακό. Τον κράτησαν όμηρο επί τρεις μήνας και τελευταία εξανάγκασαν την σύζυγό του Μαρία να στείλει μία εξαγορά από 300 λίρες χρυσές και τοιουτοτρόπως αφέθη ελεύθερος...»

1912. «Πατρίς Βουκουρεστίου 19 Αυγούστου -εξ Ιωαννίνων 12 Αυγούστου. Αλβανική συμμορία περιφερομένη εις τα όρη Λεσνίτσης και Κρισοβίτσης (πλησίον Κονίτσης) ζητεί παρά

των κατοίκων να καταβάλουν χρηματικό ποσό επί ποινή θανάτου».

(εκ του αρχείου του κ. Μάνθου Οικονόμου που δημοσιεύθηκαν στο περιοδικό «το Ζαγόρι» Οκτώβριον 1988, φύλλο 127 σελ. 136 - 137). Είναι πολλά τα όσα διεδραματίστηκαν την περίοδο της ληστοκρατίας στην Κοιλάδα του Αώου, την οποία ως καταφύγιο, κρυσφύγετο και ορμητήριο οι ληστές την χρησιμοποίησαν. Τόσα πολλά, ώστε και τόμοι ολόκληροι δεν θα έφθανον να τα περιγράψουμε. Πιστεύουμε, ότι αυτά που αναφέραμε δίδουν στον αναγνώστη τη θλιβερή εικόνα της κατάστασης που χρόνια εκράτησε. Οι τούρκοι στην καταδίωξη των ληστών δεν αδράνησαν. Αποσπάσματα καταδιωκτικά νυχθημερόν διέσχισαν την ύπαιθρο χώρα, συμπλοκές και μάχες έγιναν και οι Τούρκοι μεγάλη φθορά υπέστησαν απ' τους ληστές. Παρά ταύτα, η ιστορία ουδέποτε θα δικαιώσει, θα συγχωρήσει τις βιοπραγίες, αιχμαλωσίες και φόνους που διέπραξαν οι ληστές εις βάρος των σκλαβωμένων ελλήνων χριστιανών, οι

οποίοι ελπίδα ελευθερίας περίμεναν και όχι επιδείνωση της ραγιαδικής ζωής των. Δυστυχώς και μετά την απελευθέρωση το έτος 1913, η εμφάνιση ληστρικών ομάδων δεν εσταμάτησε. Και πάλι η Κοιλάδα του Αώου, ήτο το καταφύγιό των, το κρυσφύγετό των. Οι πόλεμοι που εμεσολάβησαν, οι διχασμοί, οι εσωτερικές ανωμαλίες υπέθαλπαν αυτά. Νέα ονόματα ληστών παρουσιάστηκαν, Καντάρας, Μπαμπάνης, Φορφόλιας, Βερβέρας, Λώλας, Ρεντζαίοι, Κουμπαίοι και άλλοι οι οποίοι χρόνια ετρομοκράτησαν την ύπαιθρο χώρα. Ευτυχώς το έτος 1928, νόμος της Κυβερνήσεως του Ελευθερίου Βενιζέλου τους εξαφάνισε. Η ύπαιθρος χώρα απηλλάγη, ανέπνευσε.

(συνεχίζεται)

Διόρθωση: Από τυπογραφική αβλεψία, στο τέλος του 11ου μέρους της συνέχειας του κ. Παπαζήση μετά τη λέξη *αποκάλυψή του*, παρελήφθη η φράση: «δεν γλίτωσε το θάνατο, τον εφόνευσαν κατ' απαίτησιν του καταδότου».

2. Ορδές Κυνηγών

κές διαπιστώσεις. Όμως, όποιος έζησε αυτήν την ανεκδιήγητη προχθεσινή εμπειρία, όπου εκατοντάδες κυνηγοί - ως άλλοι Βιετκόγκ - χτένιζαν τον κάμπο της Κόνιτσας (προκαλώντας συγχρόνως ζημιές στα σπαρτά) και με ύφος κομάντος σε επιχείρηση αυτοκτονίας, αναζητούσαν τους εχθρικούς στόχους (τρυγόνια και φασοπερίστερα!).

Ε, τότε λοιπόν, για το μόνο που μπορεί κανείς να μας κατηγορήσει είναι ότι γράψαμε λιγότερα από όσα έπρεπε.

Βαράτε λοιπόν όλοι μαζί, εν χορώ...

Τουλάχιστον προσοχή στους ανθρώπινους στόχους!

Υ.Γ. Και πριν η μελάνη του άρθρου στεγνώσει, ο κ. Κ. Φατές μου ανέφερε ότι την Κυριακή (20-8-89) εξασθενημένο σκάγι τον χτύπησε στο πρόσωπο, κοντά στο μάτι.

Ψυχραιμία, παιδιά, ψυχραιμία.

Νίκος Κυρίτσης

Ο Α. Ευθυμίου μας γράφει:

Διόρθωση ολίγων ανακρίβειών
Πρός τη Συντακτική Επιτροπή του
περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ»

Αγαπητοί φίλοι

ο Αγαπητός δάσκαλος - ιστοριοδίφης κ. Ηλίας Παπαζήσης δημοσιεύει από καιρό στην ΚΟΝΙΤΣΑ αξιόλογη ιστορική πραγματεία σε συνέχειες, που αφορά την Κοιλάδα του Αώου και είναι άξιος συγχαρητηρίων γι' αυτή την εργασία του. Στην 11η συνεχειά του όμως, στο τεύχος Μάη - Ιούνη 1989 γράφει δυό - τρεις ανακρίβειες τες οποίες ας μου επιτρέψει να διορθώσω.

1ον Ο αρχιληστής Γεώργιος Νταβέλης δεν ήταν από την Θεσσαλία· καταγόταν από το χωριό Κοντσικό (τόρα Γαλατινή) της Δυτ. Μακεδονίας και ονομαζόταν Γεώργιος Λουκά Δούκας. Βγήκε στο κλαρί σαν ληστής το 1861 σε ηλικία 13 χρονών μαζί με τον αδερφό του Ηλία. Σε ηλικία 18 ετών έγινε καπετάνιος και πήρε το επώνυμο Νταβέλης μετά το φόνο του φοβερού αρχιληστή της Ρούμελης Χρήστου Νταβέλη στο Ζεμενό. Κατά το Ρωσο-Τουρκικό πόλεμο του 1878 ο Γεώργιος Νταβέλης έγινε οπλαρχηγός και πολέμησε κατά των Τούρκων. Κατόπιν ξαναγύρισε στο ληστρικό βίο για λίγα χρόνια και ύστερα εγκαταστάθηκε στο Καζακλάρ (Αμπελώνα) της Θεσσαλίας όπου αγόρασε κτήματα. Εκεί χρημάτισε και δημοτικός Σύμβουλος. Έλαβε μέρος σαν οπλαρχηγός στον πόλεμο του 1897 και στο Μακεδονικό Αγώνα. Διέμεινε για ένα διάστημα στον Τύρναβο και τελικά εγκαταστάθηκε στο Μακρυχώρι της Λάρισας όπου πέθανε το 1923 σε ηλικία 75 χρονών.

Ο αγαπητός λοιπόν κ. Παπαζήσης τον αναφέρει Θεσσαλόν επειδή εγκαταστάθηκε αργότερα στην Θεσσαλία. Υπέπεσε στο ίδιο σφάλμα που υπέπεσαν και ο αείμνηστος Μετσοβίτης ιστοριοδίφης Βασίλειος Σκαφιδάς που τον νόμιζε ως νομάδα Σαρακατσάνο και ο αεί-

μνηστος επίσης φίλος ιστορικός του Ζαγορίου Κώστας Λαζαρίδης που έγραφε πως ο Γεώργιος Νταβέλης καταγόταν από το χωριό Περιβόλι. Τις ανακρίβειες αυτές διόρθωσε ο υποφαινόμενος στον τόμο του έτους 1963 σελίδα 798 της ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ, αφού προηγουμένως αλληλογράφησε κατ' επανάληψη με τον επιζώντα τότε γιό του καπετάνιου Ιωάννη Γ. Νταβέλη και με τον υπέργηρο συνεργάτη της «Μακεδονικής Ζωής» Κώστα Ηλιάδη ή Ρότσικο γέννημα και θρέμα της Γαλατινής. Επιπλέον δε συμβουλευτήκαμε και παλιές εφημερίδες κλπ. Ο Γεώργιος Νταβέλης επομένως δεν υπήρξε μόνο αρχιληστής αλλά παράλληλα και οπλαρχηγός όπως οι παλαιοί «Αρματωλοί και Κλέφτες».

Όσον αφορά δε το Λεωνίδα δεν ήταν πρωτοπαλλήκαρό του Νταβέλη όπως αναφέρει ο φίλος κ. Παπαζήσης αλλά ήταν οπλαρχηγός και καπετάνιος ισάξιος και ανωτερός του. Καταγόταν από μεγάλη και πλούσια οικογένεια της Σαμαρίνας και ονομαζόταν Λεωνίδα Χατζημπύρος. Ήταν μορφωμένος και εγγράμματος και κατά την επανάσταση του 1878 βγήκε στα βουνά ως οπλαρχηγός ανταρτικού σώματος και πολέμησε τους Τούρκους, εναντίον των οποίων έπεσε μαχόμενος. Κυκλοφόρησε μάλιστα και η φήμη (μάλλον συκοφαντία) πως τον χτύπησε ο Νταβέλης κατά την ώρα της μάχης για να του πάρει το καπετανάτο, διότι το Λεωνίδα αναγνώριζαν σαν αρχηγό και οι άλλοι Δυτικομακεδόνες και Ηπειρώτες Καπετανέοι: Χορμόβας, Καταραχιάς, Γιαννούλη Ζέρμας, Νικ. Λιάκος, Κούσιος, Μακρής, Γεωργ. Σουλιώτης, Γκίκας, Γκαρελαίοι κλ.

Αυτά τα ολίγα χάριν της αλήθειας και ζητούμε συγγώμη από το φίλο συγγραφέα διότι δεν έχομε καμιά πρόθεση να υποτιμήσομε την κατά τα άλλα αξιόλογη εργασία του. Όλοι υποπίπτομε σε ανακρίβειες και λάθη ακόμη.

Από τη χρονιάτικη εκδήλωση του Μουσικού τμήματος στο αμφιθέατρο του Δήμου του Ιούνη του 1989.

ΤΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ

Θωμά Β. Ζιώγα

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Ο Κάμπος: Το ίσιωμα κάτω από το χωριό, όπου και οι κήποι. Λατ. CAMPUS = πεδίο, πεδιάδα, απ' όπου και προέρχεται.

Η Μπουρδέμη: Λέγεται «Στ' μπουρδέμ» Αρβ. BURI = το κέρασ, το κόρνο, η σάλπιγγα, τηλεβόας, Αρβ. DEM = το δαμάλι. Αρα BURI + DEM = BURDEM θα πει «κόρνο για τα δαμάλια», που σημαίνει ότι από αυτή τη θέση, πολύ κοντά στα σπίτια του χωριού, ο γελαδάρης φυσούσε ηχηρά το κόρνο (τό κέρατο), για να ειδοποιήσει τους χωριανούς να βγάλουν τα δαμάλια τους (ή τα βόδια) για βοσκή, πράγμα που ακόμη οι πιο ηλικιωμένοι το θυμούνται.

Το Χωριό: Το «Κάντζικο» και τώρα «Δροσοπηγή». Σημαίνει «οχυρό τόπο», και ετυμολογείται παρακάτω ιδιαίτε-
ρως.

Η Χώρας: Λέγεται «Στ' χώρας» και «Στς' χώρας το πηγάδι» Από την Ελλ. λέξη «Το χωριό» βγαίνει το τοπωνύμιο και σημαίνει «Το κέντρο του χωριού». Στα Ελλ. νησιά λένε «Στη χώρα» Αλλά και Βλ. HOARA λένε το χωριό.

Η Τζίκα: Συνήθως ακούγεται η φράση «Στς' ΓΙ ίκας το πηγάδι» Αρβ. TSIKE-A και TZIKE-A = κορίτσι, κοπέλλα, παρθένα, θυγατέρα Βλαχ. λένε GATZI-KA = φαλενάδα, ερωμένη, από το Αρβ. «GA + TZIKA» = στην κοπέλλα. Το τοπωνύμιο σημαίνει «κοπέλλα» και «στης κοπέλλας το πηγάδι» Είναι αλήθεια ότι ανέκαθεν σ' αυτή τη βρύση τα κορίτσια του χωριού έπλεναν τα ρούχα, ήταν δηλ. εκεί ένα είδος κοινόχρηστου πλησταριού.

Η Παπασίμη: Το πρώτο συνθετικό «παπα» δηλώνει σαφώς ότι το μέρος ήταν ιδιοκτησία του ιερέα Σίμη ή Σίμου. το δεύτερο είναι επίθετο υπαρκτό στο χωριό.

Η Μότσιαλη: Η Σλ. λέξη MOTSILA

τμήμα λειβαδιού με πολλά χόρτα και νερό, βαρκό. Η «Μότσιαλη» της Δροσοπηγής τέτοιος τόπος είναι.

Η Αλατσιά: Μέρος ίσιο κοντά στο χωριό όπου πάνω σε σχιστοπλάκες βάζανε αλάτι στα αιγοπρόβατα κυρίως. Από την Ελλ. λέξη «το άλας» = το αλάτι προέρχεται η λέξη.

Το Κουρί: Μικρό πυκνό δάσος ακριβώς πάνω από το χωριό Αρβ. KURI-E = μικρό δάσος, δασοσυστάδα, και συνεπώς από εδώ κατάγεται η λέξη.

ΟΙ Μύλς: Σημαίνει «Οι Μύλοι», και τροφοδοτούνται με νερό από τον «τρανό το Λάκκο» μόνο κατά τη χειμερινή περίοδο.

Η Τζιάμο: Σλ. TZIAM και TSIAM = πεύκο, κωνοφόρο, και TSIAMIK = πευκίνος εξ' ού και το «τσιαμικό ξύλο» = πευκίνο ξύλο. Άρα «Τζιάμο» σημαίνει «τόπο με πεύκα» Πράγματι ακριβώς από τη θέση αυτή αρχίζει η εμφάνιση των πεύκων.

Η Μέκα: Προφέρεται «Στ' Μέκα». Σλ. MEKA = μαλακιά, απαλή, ήπια. Άρα «Μέκα» θα πει «τόπος μαλακός» ή «τόπος με ήπια κλίση», δηλ. ίσιος. Είναι όντως «η μέκα», τέτοιο μέρος.

Η Κάλεσια Πέτρα: Κατά το «κάλεσια προβατινα» σημαίνει «παρδαλή πέτρα». Είναι κάτι ανάλογο με το «μπάλια γίδα», δηλ. παρδαλή γίδα. Το «μπάλιο» είναι Ελλ. Ο Ευριπίδης στην Ιφιγένεια αναφέρει «... πώλοι λευκοστίκτω τριχί βάλιοι...».

Η Λιάσκα: Όνομα παλιού οικισμού που σημαίνει «μέρος λιαστό», γιατί είναι όντως προσήλιο. Στην τοπική διάλεκτο «λιάσκα» θα πει λιάστηκα, έχω εκτεθεί στον ήλιο, συνεπώς δικαιολογείται η δοθείσα ετυμολόγηση.

Το Καντζκούλι: Σημαίνει «μικρό Κάντζικο», δηλ. «μικρό οχυρό τόπο», Δες παρακάτω την ετυμολόγηση του «Κάντζικου».

Η Νταλό(γ)ια: Αρβ. DALLOJ = διακρίνω, ξεχωρίζω, εξέχω, και DALLUES = διακριτός, αυτός που ξεχωρίζει. Άρα

το τοπωνύμιο σημαίνει «τόπος που εξέχει και διακρίνεται» Πράγματι η θέση εξέχει και διακρίνεται» Πράγματι η θέση εξέχει και διακρίνεται πάνω από τη βαθιά κοιλάδα του «Βαθύλακκου», έχει μάλιστα και καλή θέα προς το ποτάμι. Στους Ελλ. χάρτες ή τοποθεσία ονομάζεται «Αλώνια», και κατά τη γνώμη μου είναι εσφαλμένη.

Ο Βαθύλακκος: Λάκκος, δηλ. ρέμμα που είναι πράγματι βαθύ.

Η Μλιά: Μέρος που πιθανώς είχε δένδρα «μηλιές» και κυρίως ξυνομηλιές.

ΖΩΝΗ 5

Η Μεγαληράχη: Η μεγάλη ράχη που είναι το σύνορο με το χωριό Λαγκάδα.

Το Κρυοπήγαδο: Έχει βρύση, πηγάδι, με κρύο νερό.

Οι πάνω Λατζινιές: Δες παραπάνω.

Οι Μλιές: Στις Μηλιές, είχε ξυνομηλιές.

Ο Έλατος: Μέρος δασωμένο με πολλά έλατα.

Η Γκουλουμπίνα: Είναι τόπος επίπεδος με μεγάλη πηγή από την οποία υδρεύεται και σήμερα το χωριό. Οποσδήποτε το θέμα της λέξης θα σχετίζεται με αυτό το γεγονός. Ελλ. κολυμπώ και κολυμπίζω = κάνω κολύμπι, εμβαπτίζω σε νερό. Στη τοπική διάλεκτο λένε κατά παραφθορά, διαβάζοντας u το υ, «Γκουλιουμπίζω». Συνεπώς «Γκουλουμπίνα» σημαίνει «μέρος με άφθονα νερά».

Το Κουρί: Δες παραπάνω.

Το Καλάμι: Τόπος με καλάμια και πηγή νερού.

Η Πέρδικα: Πιθανώς τόπος με πολλά πουλιά «πέρδικες».

Η Δέση: Από τη «δέση» που κάνετε στο λάκκο για να πάρουν το νερό, το οποίο φέρνανε στο χωριό με αυλάκι για το πότισμα των κήπων. «Δέση» είναι ένα μικρό ανάχωμα που κατασκευάζεται μέσα στην κοίτη του ρέμματος, για την παροχέτευση του νερού.

Τα Αλεύρια: Ίσως κάποιο άγνωστο περιστατικό με αλεύρια να συνέβει εκεί, το οποίο άφησε και το όνομα του.

Η Ρόγκος: Προφέρεται «Στ' Ρόγκους». Σλ. ROG = το κέρατο και ROGATS = το κέρατο, μάλιστα, λέγεται και με ασχρή έννοια, διάβολος. «Το ρουγκάτσκου δάμαλι» σημαίνει το μη καλά ευνουχισμένο δαμάλι. Η λέξη λοιπόν σημαίνει «κερατότοπος» ή «διαβολότοπος» ή «βοιδότοπος» με την έννοια του κερασφόρου ζώου.

Η Χαρίτου: Λέγεται «Στ' Χαρίτου»: &1 Ελλ. η χάρις, της χάριτος = θέλητρο, γλυκύτητα, χαρά, τέρψη. Υπήρχε με το ίδιο όνομα και αρχαία Θεά. Από αυτό η λέξη σημαίνει «μέρος που σε τέρπει». Είναι τόπος καλός και λόγω υψομέτρου και θέσης έχει πάντα αισθητό αεράκι και θεά που σε ευχαριστούν: & 2 Πιθανώς να δείχνει ιδιοκτησία κάποιου Χαρίτου (Χαρίτωνος). Την πρώτη εκδοχή τη θεωρώ πιο πιθανή.

Τα Καψάλια: Τόπος που κάηκε, καψαλίστηκε.

Η πάνω Λιάσκα: Δες παραπάνω.

Ο Μπλός: Το Ελλ. θέμα «Βαλ.» και «Βελ» σημαίνει «πηγή νερού», έξου «Βελούχι» = πηγή άφθονου νερού, και «ανάβαλος» = πηγή νερού (πχ. στην Αργολίδα μέσα στη θάλασσα). Συνεπώς ο Βελός = Ο Βλός = Ο Μπλός, διαβάζοντας b το β. Άρα «Μπλός» σημαίνει «πηγή άφθονου νερού». Το μέρος έχει πράγματι πηγή νερού, η οποία βρίσκεται πάνω στο μονοπάτι που περνάει από εκεί. Η λέξη «μπλιόντα» στη φράση «έγινα μπλιόντα» της τοπικής διαλέκτου πρέπει από το ίδιο θέμα να προέρχεται.

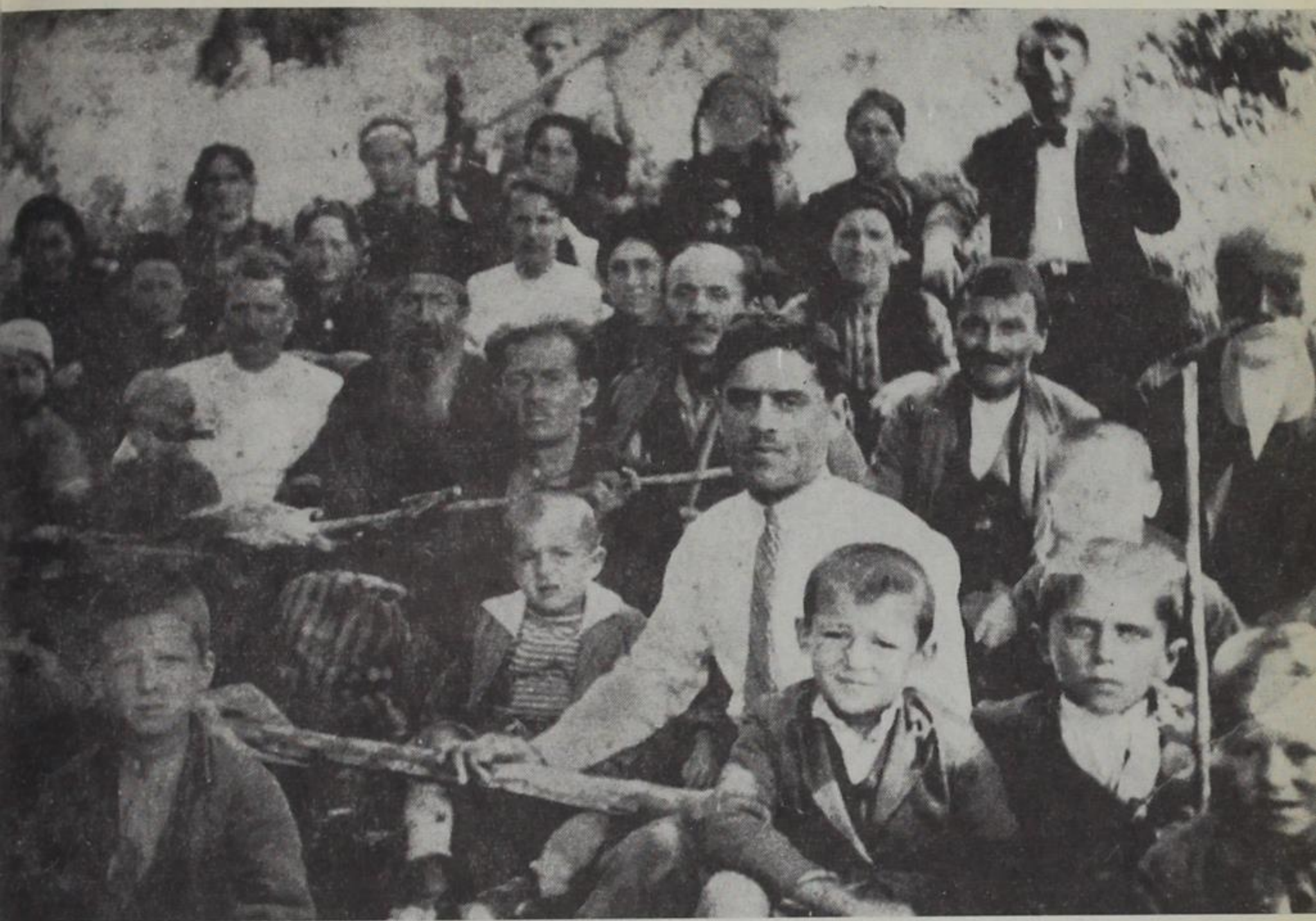
Η Γκουτζιλιά: Λέγεται «Στ' (G)ουτζιλιά» Σλ. GUTZIE και KUTZIE = σκυλί, αλλά και αγρίμι, αγριόσκυλο, τσακάλι, (οι Αρβ. λαϊκά λένε συχνά GUTZI το γουρούνι). Συνεπώς η λέξη σημαίνει «τόπος αγριμιών». Είναι τόπος απόμακρος και κλειστός από βλάστηση, που κρατάει πάντα αγρίμια.

Συνέχ. σελ. 116

ΠΑΛΙΕΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

(Ασημοχώρι)

Το κάτω Κόντσμα: Το κάτω εικόνισμα. Δες παρακάτω.

Η Ούσαλη: Στη Δροσοπηγή «Ούσαλη» λένε την κατολίσθηση. Λέγεται και σαν ρήμα πχ. στη φράση «ο τόπος ουσαλίζεται». Ελλ. σαλεύω = σείω, κουνώ, μετακινώ, και ο σάλος = κούνημα, ταραχή. Έχουμε «ο σάλος» και σε τοπική προφορά «ου σάλος» και τελικά «ούσαλος», και αλλάζοντας το γένος «ούσαλη», που όντως σημαίνει κούνημα ή κατολίσθηση της γης. Είναι πράγματι η θέση αυτή μία μεγάλη κατολίσθηση. Στους Ελλ. χάρτες το τοπωνύμιο γράφεται «Τσούκαρη» και είναι παντελώς άσχετο, εκτός αν μπερδεύτηκε με κανένα τοπωνύμιο του χωριού Φούρκα.

ΖΩΝΗ 6

Τα Μουλισνά: Ελλ. λέμε το «χώμα αλέθει» και εννοούμε μέρος με σάθρο έδαφος που κυλάει, σέρνεται, τρίβεται, αλέθει, αυτό που συχνά λέμε τώρα «σάρα». Τέτοιος τόπος είναι η τοποθεσία αυτή, τουλάχιστον στο πάνω τμήμα της. Από το Ελλ. μύλος και τα Αρβ. MULLIR-I = μύλος, MULLIS-I = μυλωνάς, βγαίνει το όνομα «Τα μουλισνά» που σημαίνει «Τα μέρην όπου αλέθει το έδαφος».

Ο πάνω Έλατος: Δες παραπάνω.

Η Ταντραφλιά: Στα τωρινά χρόνια λέγεται και Τρανταφλιά: Ύψωμα δασωμένο πάνω από το χωριό με μεγάλο απόλυτο ρψόμετρο και απέραντη θέα στην κοιλάδα του ποταμού Σαραντάπορου. Καμία σχέση με «τριανταφυλλιές» δεν μπορεί να υπάρχει. Στέκεται σωστά συσχέτιση με παρατηρητήριο. Από το Ελλ. φυλάττω = φυλάγω = φυλάω = φυλώ = φλώ προκύπτει η λέξη. «Η φλιά» που σημαίνει φύλαξη, παρατήρηση, σκοπιά. Από το Ελλ. «Του άνδρα» = βγήκε το πρώτο μέρος της λέξης. Άρα «Ταντραφλιά» σημαίνει «Του αν-

δρείου η σκοπιά». Το «Τρανταφλιά» βγαίνει από «Ταντραφλιά» με αλλαγή της θέσης του γράμματος ρ, που συχνά συνηθίζεται. Στους Ελλ. χάρτες εσφαλμένα γράφεται «τριανταφυλλιά» επί το ελληνικότερο.

Η Ρούπα: Σλ. RUPA = οπή. Άρα «Ρούπα» σημαίνει οπή, τρύπα. Υπάρχει πράγματι μεγάλη ορατή οπή στους βράχους. Συχνά λέγεται και «Τρούπα».

Τα Βρωμονέρια: Τόπος με νερά οσμής άσχημης, μάλλον θειάφι, μυρίζουν.

Οι Ουβραγιές: Μέρος όπου συνήθως κάνανε την σπορά των σπόρων σε μικρά κηπάρια, τις γνωστές βραγιές ή ουβραγιές.

Το Σιαπουτό: Το «Σια» προέρχεται από συγκοπή της Ελλ. λέξης «Ίσια» Ελλ. «ο πότος», «η ποτή» και στη τοπική διάλεκτο «η πουτή», σημαίνουν «πότισμα ζώων ή κήπων» Άρα ίσια + πουτή = σιαπουτή και με αλλαγή του γένους έχουμε «σιαπουτό». Σημαίνει «ίσιο τόπο πότισης ζώων» και όντως είναι έκταση αρκετά ομάλη με ανετή προσπέλαση στα εκατέρωθεν ρέματα, ώστε να διευκολύνεται το πότισμα (ο πότος) των βοδιών κυρίως. Δες και το γειτονικό τοπωνύμιο «Η Χασιώτη».

Το Καραούλι: Ελλ. καραούλι = φρουρά, σκοπιά, παρατηρητήριο, από την Τουρκ. KARAUUL = σκοπιά. Σλ. και Βλαχ. η λέξη έχει την ίδια σημασία. Η θέση από τη φύση της έχει καλή θέα και είναι κατάλληλη για σκοπιά ή παρατηρητήριο.

Η κάτω Κρασιά: Τόπος που είχε κάποια σημαδιακή μεγάλη «κρασιά», που είναι ένα δένδρο, και από αυτήν βγήκε και το τοπωνύμιο.

Η κάτω Χαλκιά: &1 Ελλ. ο και η χαλκούς (και η χαλκιά) σημαίνουν χάλκινος. Άρα η «χαλκιά» σαν τοποθεσία θα πει «αδιαπέραστη» σαν το χαλκό. Ανάλογη σημασία έχουμε και στην Ελλ. λέ-

ξη «χαλκεντερός», με την ουσιαστική έννοια της λέξης και όχι την σημερινή μεταφορική έννοια. Η τοποθεσία είναι πράγματι αδιαπέραστη, επειδή διασχίζεται από πολλά και απότομα ρέματα και είναι πολύ δασωμένη. Ίσως να έχει και σημασία οχύρωσης, γιατί είναι πολύ κοντά στο «Ταμπούρι». Όπως λέμε σήμερα «σιδερένια άμυνα», πιθανώς παλιότερα να έλεγαν «χαλκιά άμυνα», από όπου να ξέμεινε και το τοπωνύμιο.

&2 Ελλ. η χαλκιά = η έκταση που έχει χαλίκια, πετραδάκια. Άρα η χαλκιά και τελικά «η χαλκιά» σημαίνει «μέρος με πολλά χαλίκια». Είναι το κάτω μέρος της θέσης αυτής, καθώς και όλα τα ρέματα που τη διασχίζουν γεμάτα πέτρες και χαλίκια. Την πρώτη εκδοχή τη θεωρώ πιο πιθανή.

Η πάνω Ρόγκους. Δες παραπάνω.

Το Βιρό: Σημαίνει «τόπος με νερά», από το Σλ. VIR = πηγή. Επίσης «βίρα» σημαίνει λάκκος με νερό.

Το Κόντσμα: Από «Το εικόνισμα» που υπάρχει εκεί.

Η Γελαδαριά: Μέρος όπου έβοσκαν ή σταλίζανε τα γελάδια.

Η Ούσαλη: Σημαίνει κατολισθήση. Δες παραπάνω.

ΖΩΝΗ 7

Η Ταντραφλιά: Η Τρανταφλιά: Δες παραπάνω.

Ο Λαιμός: Στενό πέραςμα «λαιμός» προς τη κορυφή, όπου υπάρχει φύλαξη.

Το κάτω Πυτσέλι: Δες παραπάνω.

Το πάνω Σιαπουτό: Δες παραπάνω.

Η Χασιώτη: Προφέρεται «Στ' Χασιώτ» Σλ. το θέμα «HASH» ή «KASH» έχει να κάνει με «νερό» πχ. KASHTRAVETSI = νεροκολοκύθι, αγγούρι, KASHIA = χυλός νερουλός, HASHTRMAN = νερουλάς, KASHRA = το βούρλο του βάλτου. Συνεπώς η λέξη σημαίνει «τόπος που έχει νερό», και το ίδιο σημαίνει και η λέξη «Τα Χάσια», τα γνωστά βουνά στα Γρεβενά και «Η Χασιά» Αττικής.

Είναι αλήθεια ότι στο σχετικά ομαλό ρέμα που διασχίζει την τοποθεσία αυτή πάντα, ακόμη και το καλοκαίρι, υ-

πάρχει νερό και εκεί συχνά ποτίζουν τα βόδια. Δες και το γειτονικό τοπωνύμιο «Σιαπουτό».

Η Κρασιά: Δες παραπάνω.

Η Χαλκιά: Δες παραπάνω.

Του Δημητρούλη η πέτρα: Ο Δημητρούλης είναι επώνυμο υπαρκτό και σήμερα στο χωριό.

Τα πάνω Καψάλια: Δες παραπάνω.

Ο Λιασιώτκος Λάκκος: Το ρέμα, ο λάκκος, που έρχεται από την τοποθεσία «Λιάσκα». Ο Λιασκιώτικος είναι το σωστό, αλλά για ευκολία λέγεται Λιασιώτικος.

Η Καρκατσέλη: &1. Στην τοπική διάλεκτο «το καρκαντζέλι» και «το καρκάντζαλος» θα πει το διαμονικό, το διαβολάκι, ο καλικάντζαρος. Μάλλον θα προκύπτει από παραφθορά της Ελλ. λέξης «κακάγγελιοι» = κακοί άγγελοι, δαίμονες. Άρα το τοπωνύμιο από «το καρκαντζέλι» σημαίνει «τόπος με δαίμονες». Είναι όντως τόπος κλειστός και καταφυτός, που προκαλεί τρόμο. &2 Ελλ., στην τοπική διάλεκτο, η λέξη «κάρ-κάρ» αποδίδει ακουστικά τον περιοδικό ρυθμικό ηχώ των ορνιθοειδών, πτηνών και ζώων γενικότερα. Έτσι λένε «καρκαλίζεται η κότα», «κάρ-κάρ» το σκυλί όλη τη νύχτα». Επίσης «καρκαλίζομαι» θα πει γελά έντονα, και «καρκαλέτσο» λένε την παιδική ασθένεια κοκκύτη δηλ. τον έντονο και επίμονο βήχα. Βλ. KARKARENZU σημαίνει καρκαλίζομαι. Βλ. KATSALI και KATSELI = τα κουτάβια, από το Λατ. CATELLUS = κυνίσκος, σκυλάκι. Άρα KARKAR + KATSELI = KARKATSELI και «Καρκατσέλη» σημαίνει «τόπος όπου κάνουν καρ-καρ τα κουτάβια», σαν αν επιρρεάζονται από δαιμονικό, δηλ. τόπος με δαίμονες. Η πρώτη εκδοχή είναι πιο πιθανή.

Το πάνω Κόντσμα: Το πάνω εικόνισμα. Δες παραπάνω.

Η πάνω Γελαδαριά: Δες παραπάνω.

Η πάνω Ούσαλη: Δες παραπάνω.

Η Γραβιά: Τόπος με πολλά δέντρα «Γράβους», δηλ. γαύρους.

Η αλεπού μαγειρεμένη κοκκινιστή κι εγώ ο Βαγγέλης

Β. Βουρδούκα

Μετά το 41 που γύρισαν ξανά οι Ιταλοί στην πατρίδα μας πολλοί απ' αυτούς ήταν καλοί. Κυκλοφορούσες ελεύθερα. Κι αυτοί ελεύθερα έρχονταν στο Πικλάρι για καμιά κότα, κανένα αυγό και πιτό. «Ούνα φάτσα ούνα ράτσα» τους ξεπερνάμε εμείς σε διαολιές. Φιλότιμοι, δίναν και το φαγητό τους στα μικρά παιδιά που μαζεύονταν εκεί την ώρα του φαγητού.

Θυμάμαι πηγαίναμε με κεράσια και διάφορα φρούτα στη Σχολή, κάτω στο Μπουραζάνι, και τα πουλούσαμε, παίρνοντας για αμοιβή δικά τους λεφτά, τα μεσογειακά που λέγαμε.

Περί τα τέλη του '42 περιορίστηκαν οι Ιταλοί, γιατί το αντάρτικο όλο και φούντωνε. Αυτό έως το '43, τέλος Ιουλίου, που ήρθαν οι Γερμανοί, καίγοντας, σκοτώνοντας. Και των Γερμανών, που ταμπουρώθηκαν στη Σχολή δεν τους πέρασε.

Υπήρχε μεγάλη πείνα! Ως την άνοιξη του '42 πηγαίναμε στην Παραμυθιά για λάδι το οποίο αλλάζαμε είδος με είδος και ερχόμαστε στο χωριό. Από το χωριό περνάμε 10 οκάδες λάδι φορτωμένοι και επί τέσσερες μέρες ποδαρόδρομο: Τσοτύλι - Φλώρινα και Γρεβενά - Κοζάνη, για να το αλλάξουμε με 4-5 οκάδες καλαμπόκι. Την άνοιξη του '42 άνοιξε καινούριος δρόμος με την Αλβανία. Κάποτε ο Λάμπρο Τζήκας ξεκίνησε για την Μακεδονία (χωριό - Τσάμικο - χωριό - Μακεδονία) και έλειπε 10 και πλέον μέρες. Όλοι είχαν αγωνία τι να έγινε. Να, τι είχε συμβεί: Όπως πήγαινε την ανηφόρα, κάπου στην Πυρσόγιαννη, βρήκε μια παρέα που πήγαιναν για Αλβανία. Πήγαιναν προς την Κορυτσά για διακονιά. Πήγε και ο Λάμπρος μαζί

τους. Όταν γύρισε έφερε όλο στάρι, κούτες καπνό τσιγάρα και τα μολόγαε στο χωριό. Ο λόγος είναι σπόρος. Έτσι πήγα και εγώ, ο Βαγγέλης Βουρδουκας με τον Κώστα Έξαρχο μια φορά στην Κορυτσά. Αυτό δεν κράτησε πολύ γιατί στην Κορυτσά έπεσε διακονιά πολύ και ο τόπος ήταν λίγος. Ο κόσμος ξανοίχτηκε προς τα κάτω: Πόγραδετς, Ελμπασάν και κατέληγαν στο Μπεράτι.

Αλλάξαμε κι εμείς δρομολόγιο. Πηγαίναμε από το Μπουραζάνι ίσια όπως και το ποτάμι, προς Πρεμετή, Κλεισούρα. Εκεί αφήναμε το ποτάμι και γυρίζαμε δεξιά προς Μπολαμπανή. Μέχρι εκεί δε σταματούσαμε καθόλου. Όλο βουνά και φτώχεια. Φτάναμε στο Μπεράτι. Ωραία πόλη! Δίπλα η Κότσιοβα με τις πετρελαιοπηγές. Από κει και κάτω γη της επαγγελίας. Απέραντος κάμπος: Τίρανα - Φιέρι - Σκόδρα, Αυλώνα. Εκεί σε ένα χωριό κάναμε το φορτίο με όλα μας και το βράδυ στο Μπεράτι και δρόμο για το χωριό. Αυτά, λοιπόν με το πάνω κάτω. Στη γέφυρα στην Πρεμετή ήταν ένα Ιταλικό φυλάκιο. Ο επικεφαλής λοχίας είχε κάνει στην Κόνιτσα. Πραγματικά πονούσε και λυπόταν τα χάλια μας. Εκεί καμιά φορά σταματούσε κανένα αμάξι και μας έβαζε επάνω. Θα ήταν το 3ο ή 4ο ταξίδι που πήγαινα στην Αλβανία. Πρέπει να 'ταν Αύγουστος. Ήταν γινωμένα τα δαμάσκηνα. Όταν πηγαίναμε ως την Πρεμετή, πηγαίναμε από τα αριστερά μέσα στην Πρεμετή και περνούσαμε από την Κρεμαστή Γέφυρα. Βγαίναμε δεξιά ως την Κλεισούρα φορτωμένοι και πηγαίναμε από την καλή που κυκλοφορούσαν τα αμάξια μέσα για την Πρεμετή και συνέχιζε ίσια αριστερά ως την Μέρτζιανη, την Ελληνο Αλβανική γέφυρα. Η παρέα μου πήγε από την κρεμαστή, εγώ πήγα από την καλή, να δώσω

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Αναστ. Ευθυμίου

Οι ιστορικές σημειώσεις που ακολουθούν προέρχονται από άλλο δευτέρι του Δημητρίου Ηγουμενίδη ακι δεν είναι καταχωρημένες κατά ακριβή χρονολογική σειρά.

1874

«Πρόχειρον καταγραφών εισπρατομένων χρημάτων από διάφορα χασιλιάτικα Καζά (επαρχίας) Κονίτσης. Δηλαδή Βασιλικά δικαιώματα και άλλαι εισπράξεις. Αρχόμενον από Μάρτιον του έτους 1874 τουρκιστί 1290.

Μαρτίου 4 ημέρα Δευτέρα

Εμετρήθησαν από Καστάνιανη δια χειρός Μουχτάρη γιάννη δημητρίου γρόσια 2.890.

9-3-74. Εμετρήθησαν από χωρίον μπρυάζα δια χειρός Μουχτάρη Γιάννη αναγνώστη γρ. 1500 και δια χειρός ετέρου Μουχτάρη Γούλα νίκου 1500 σύνολον γρόσια 3.000.

Σημειώνομε εδώ ότι οι μεγάλες Κοινότητες είχαν από δύο Μουχτάρηδες (Προέδρους): Μουχτάρ εβέλ = (πρώτος) και Μουχτάρ σανή = (δεύτερος).

11-3-1874. Μουχτάρηδες: Ισβόρου Ανα-

γνώστης, Βούρμπιανης Θεόδωρος και Ζέλιστας Τόλης. Και

15-3-74 Μουχτάρης Ζέλιστας Νικόλα Γιάννης.

20-3-74 Μουχτάρης Μπλίσδιαννης Λάμπρος και Μουχτάρης γύφτων Λεσκοβικίου Καραφίλ.

23-3-74 Εμέτρησεν ο Μουχτάρης δερβενίου αντώνης γρόσια 444 - και ο Μουχτάρης Μπλίσδιαννης Γιώργη Γιάννης γρ. 490.

27-3-74. Μουχτάρης Πυρσόγιαννης Ζήση Γιάννης.

7 Απριλίου 1874. Εμέτρησεν ο Μουχτάρης άνω βαροσιού Κονίτσης Χαϊντάρ γρόσια 450.

8-4-74 Ταξιλδάρης (εισπράκτωρ) Σπύρος Γκότζος εμέτρησεν ο Μουχτάρης Τζεφληκίου Κλειδωνιά βουστας Μίχας Αναγνώστου γρόσια 1016.

Μουχτάρης Λεσκοβικίου Καραφίλ Ιμπραήμ οθωμανών και Θανάσης χριστιανών.

10-4-1874. Βουκουάτ μεμούρης Μεμούζ εφένδης (10-4)

10-4-74. Εμετρήθησαν από μαχαλά Σουλτάν Σουλεϊμάν δια χειρός Δερβίς Λελίκα γρόσια 183.

11-4-74 Μουχτάρης Λεσκοβικίου Αχμέτ

τα δαμάσκηνα στον Ιταλό λοχία. Δε με άκουσαν. Ελάτε θα το πάρει υποχρέωση, είναι φιλότιμος, θα μας βάλει και σε κανένα αμάξι...

Έφυγαν - Εγώ θα πάω, θα τα δώσω και θα σας φτάσω.

Την ώρα που πήγα κάναν διανομή φαγητού. Γειά σας, παιδιά, και δίνω τα δαμάσκηνα στο λοχία. Γκράτσια (ευχαριστήθηκε). Βάντζιο μαντζιάρε πίκουλο μπάκα (εννούσε αρνί μικρό από βουνό της Ιταλίας, μαύρο ωραίο) ε ντομάνι μακίνα βια Μπεράτι.

Έφαγα με την ψυχή μου. Τίναξα

και κρασί μπόλικο. Είχα φκιάσει κεφαλι. Την ώρα που καπνίζαμε λέει ένας Ιταλός - Βάντζιο λούπου.

Μόλις ακούω αλεπού, έβγαλα τα άντερά μου. Πετάχτηκε ο λοχίας και του φερε ένα χαστούκι. Μετά με πήρε και πήγαμε μέσα στην Πρεμετή σε χασαποταβέρνα. Διάλεξε, μου λέγει. Εκεί βρήκα και το Μούτσιο, το βιολιτζή. - Γειά σου, Μούτσιο — Γειά σου, Βαγγέλη - Έπαθα δουλειά. Έφαγα αλεπού. Γελάσαμε, φάγαμε, έπαιξε και το βιολί. Το πρωί με έβαλε στο αμάξι και τους περίμενα στο Μπεράτι.

αγάς και χριστιανών Κωσταντής.
18 Απριλίου 1874 ημέρα Πέμπτη. Εμέ-
τρησεν ο Μουχτάρης Χοσέτζικου Χα-
λήλ Χασάν γρ. 129.

Εμέτρησεν ο Μουχτάρης τζεφληκίου
Κερασόβου Βαγκέλης Γεωργίου γρόσια
2.117.

Μουχτάρης Μπομπίτσικου Κώτσιος, Ι-
σβόρου Αναγνώστης και Σέρανης Γε-
ώργιος.

22-4-74 Μουχτάρης χωρίου Ραντάτι Ιου-
σούφ Ρετζέπ.

25-4-74 Εμέτρησεν ο Μουχτάρης τζε-
φληκίου Ζέλιστας Νικόλα Γιάννη Γρ.
1244.

27-4-74. Εμετρήθησαν από χωρίον Πρυ-
σόγιαννην δια χειρός Μουχτάρη Ζήση
Τζιόλα γρ. 620 και δια χειρός ιδίου δια
λογαρχ/μόν Γιαννούλη Σούρλα δια τζε-
φλήκι Πιστίλιαπη γρ. 53.

Μουχτάρης Πυροβίτσικας Βασίλης
ντάλας.

14 Μαΐου 1874 ημέρα Τρίτη

Εμέτρησεν ο Μουχτάρης Κωσταντιανής
Γιάννη Κεχαγιάς γρόσια 776.

Μουχτάρης άνω Κονίτσης Μέτκος

18 Μαΐου 1874. Εμέτρησεν ο Μουχτά-
ρης τζεφληκίου Μάζιου Αναγνώστη
Βαγκέλης γρόσια 390

Εμέτρησεν ο Χουσεϊν μπέης Ιμήνμπεη
(Σαρανταπόρης) διά τζεφλήκι Σαραντά-
πορον γρ. 117

20-5-74. Εμετρήθησαν από χωρίον Κάν-
τζικον δια χειρός Μουχτάρη Κωτούλα
Κοσμά γρ. 1109

23-5-74. Εμέτρησεν ο Μουχτάρης Στα-
ρίτζιανής Βασίλειος Παπαγιαννούλης
γρόσια 1884.

25-5-74 Μουχτάρης Βρανίστης Λάμπρο
Θανάσης.

Εμέτρησεν δα τζεφλήκι Αμάρι ο Βασ.
Καμάνας γρ. 480 Μουχτάρηδες: Μπρυά-
ζας Θύμιο Γκαρέλιος, Ζέλιστας Τόλης,
... και Νικόλα Ρίζος

Σανοβού Νικόλα Ζαχάρης

30-5-1874 Εμέτρησεν ο Μουχτάρης Πά-

δων Μαργαρίτης Ζήσης γρόσια 2.286 -
2232 = 4.518

Εμέτρησεν ο Μουχτάρης Παλαιοσελίου
Γιάννη Ζήσης γρόσια 4.301.

2-6-74. Μουχτάρηδες: Κλειδονιά Πανα-
γιώτης Βασίλης, Μπλίσδιαννης Γιώρ-
γης Γιάννη Νάτσης, Σταρίτσιανης Βα-
σίλης Κατζάνος και Κερασόβου Βαγγέ-
λης...

5 Ιουνίου 1874. Εμέτρησεν ο Μουχτάρης
Πλάβαλης Γιάννη Χρήστου γρόσια
2050.

Εμέτρησεν ο Μουχτάρης Πρυσόγιαννης
Ζήση Γιάννης γρ. 487.

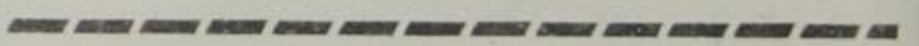
Μουχτάρης Βράνιστας Λάμπρο Θανά-
σης

8-6-74. Μουχτάρηδες: Ζέρμας Δημήτρη
Γιάννης, Φούρκας Γιώργη Γιάννης,
Βούρμπιαννης Δημήτρη Θάνος και Θεό-
δωρος... και Φετόκου Γάκης...

10-6-784. Μουχτάρης Κορτίνιστας Γιάν-
νης Γεωργίου.

Στον τυπογράφο μας Θανάση Θεο-
δωρίδη και τη σύζυγό του Ελευθερία το
περιοδικό εύχεται να τους ζήσει το νεο-
γέννητο κοριτσάκι τους.

Ας μην ξεχνούμε

Δεν θα ήθελα αγαπητοί μου να ανα-
φερθώ στο θέμα αυτό αλλά νομίζω, έ-
στω και καθυστερημένα ότι κάνω το
χρέος μου. Έχουν περάσει έξι μήνες πε-
ρίπου από τότε που απεχώρησε από το
Νοσοκομείο Κόνιτσας ο αγαπητός μας
και δημοφιλής Ιατρός Δημήτριος Βαν-
δέρας.

Δεν είναι ανάγκη νομίζω να αναφερθώ στο μεγάλο του έργο που πρόσφερε σαν Ιατρός στο Νοσοκομείο Κόνιτσας επί 30 ολόκληρα χρόνια. Γιατί όλοι γνωρίζουμε ότι η προσφορά του ήταν πολύ μεγάλη τόσο στην Κόνιτσα όσο και στην επαρχία μας. Με τους ανθρώπους είχε συνδεθεί στενά ώστε παρά το φόρτο εργασίας που είχε, θυμότανε και καθένα χωριστά πώς λέγεται και από τι υποφέρει. Και όταν τους συναντούσε τους χαιρετούσε, πάντα με χαμόγελο και τους ρωτούσε πώς πάνε. Η αίθουσα αναμονής των ασθενών βρισκότανε πάντα γεμάτη γιατί τις περισσότερες φορές απουσιάζαν οι άλλοι δύο γιατροί του Αγροτικού Ιατρείου και του ΙΚΑ και μαζεύονταν όλοι εκεί και αυτός πρόθυμος όπως ήταν, έριχνε καμία ματιά στην αίθουσα και με το αγνό χιούμορ που τον διέκρινε προσπαθούσε να παρηγορήσει αυτούς που ανησυχούσαν. Μπορούμε να τον χαρακτηρίσουμε άγρυπνο φρουρό του νοσοκομείου, διότι όποια ώρα εάν πήγαινε κανείς τον έβρισκε πρόθυμο να παρέχει την βοήθειά του. Ακόμη και από την θέση του συνταξιούχου που ήταν, όταν είδε το Νοσοκομείο χωρίς γιατρό με προθυμία φόρεσε και πάλι την Ιατρική μπλούζα για να εξυπηρετήσει τους πάσχοντες. Το έργο του, καθώς και η προσφορά του, είναι πολύ μεγάλο και δεν είναι δυνατόν να το περιγράψει η δική μου φτωχή πένα, αλλά απλώς θα ήθελα να φανούμε όλοι ευγνώμονες στον καλό αυτό άνθρωπο και να του δείχνουμε πάντα την αγάπη μας.

Να ευχόμαστε δε, ο Θεός να του χαρίζει υγεία για να ξεκουραστεί και αυτός λιγάκι μετά από τόση μεγάλη κόπωση.

Λουκάς Εζνεπίδης

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ 1959-60

Αγαπητοί συμμαθητές (αγόρια και κορίτσια) που τελειώσατε το Γυμνάσιο το 1959-60, επικοινωνήστε με το Βαγγέλη Μπούνα (Δημαρχείο Κόνιτσας) για ενημέρωση σχετικά με τη γιορτή - συνάντηση που θα οργανώσουμε το 1991. Πρέπει να είμαστε όλοι παρόντες για να γιορτάσουμε τα 30 χρόνια από τότε που τελειώσαμε το Σχολείο.

Σημείωση Σύνταξης:

Ο κ. Β. Γκότζος προτείνει στον κ. Πανταζή ότι είναι διατεθειμένος να πάρει μέρος σε μια οργανωτική Επιτροπή για ένα κοινό πρόγραμμα συνάντησης και εκδηλώσεων στην Κόνιτσα.

Η διεύθυνσή του είναι Prof. Dr. V. Gotzos Institut d'Histologie, Université Péroilles CH-1700 FRIBOURG, SUISSE.

Το περιοδικό από τη μεριά του είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων για κάθε βοήθεια, με την ευχή να επιτύχει αυτή η προσπάθεια συνάντησης των αποφοίτων.

ΚΟΝΙΤΣΑ ΛΑΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.

Στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημαρχείου πραγματοποιήθηκε στις 5-8-1989 γενική συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας «ΚΟΝΙΤΣΑ — ΛΑΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.» Αντικείμενο της συνέλευσης ήταν η ενημέρωση και η εκλογή νέου Δ/κού Συμβουλίου.

Εκείνο που πρέπει να επισημανθεί από την αρχή είναι η απουσία των μετόχων, αν και η Εταιρεία είχε να παρουσιάσει έργο, από το ξενοδοχείο, οι εργασίες ανέγερσης του οποίου έχουν προχωρήσει αρκετά.

Μια προσπάθεια αιτιολόγησης του φαινομένου δεν είναι εύκολο πράγμα. Ασφαλώς ο νέος χαρακτήρας της Εταιρείας δεν μπορεί να θεωρηθεί άσχετος. Ήδη ο Δήμος Κόνιτσας κατέχει νόμιμα την πλειοψηφία των μετοχών και αυτό σημαίνει ότι κάθε δραστηριότητα της Εταιρείας αποτελεί στην ουσία επιχείρηση δημοτική. Είναι χαρακτηριστικό ότι το ποσοστό των μετοχών των απλών μελών που αντιπροσωπεύτηκαν στη γενική συνέλευση ήταν τόσο μικρό - περίπου το 1/20 εκείνων του Δήμου - ώστε η παρουσία του Δήμου να είναι καταλυτική. Το γεγονός αυτό δε θα είχε μεγάλη σημασία αν οι όποιες αποφάσεις του Δήμου δε στηρίζονταν, σε μια στεία πλειοψηφία και αν ο λόγος της μειοψηφίας δεν αποτελούσε απλό αντίλογο.

Ανεξάρτητα, όμως από τις σημερινές συγκυρίες, θέλουμε να πιστεύουμε ότι μια διαφορετική μελλοντική λειτουργία του Δήμου θα αποτελούσε στερεά βάση για την παραπέρα πορεία της Εταιρείας.

Όπως και άλλη φορά έχει τονιστεί από τις σελίδες του περιοδικού αυτού η συγκεκριμένη Εταιρεία: «Κόνιτσα Λαϊκή Αναπτυξιακή Α.Ε.» ξεκίνησε με πολλές φιλοδοξίες και όνειρα. Τα όνειρα, όμως, για να γίνουν πραγματικότητα, χρειάζονται δουλειά και τη συμμετοχή όλων των κατοίκων της περιοχής, ιδιαίτερα δε εκείνων που κινούν την αγορά της Κόνιτσας, μια που γι αυτούς

θα υπάρξουν και άμεσα οικονομικά οφέλη.

Εξάλλου την ανάγκη μεγαλύτερης συμμετοχής και ενεργοποίησης για τη συγκέντρωση των απαραίτητων χρημάτων, τόνισε στο σύντομο χαιρετισμό του και ο Πρόεδρος του απερχόμενου Δ.Σ. κ. Γιάννης Τσαρούχης.

Σημειώνουμε ότι ενώ ο Δήμος καλείται να συνεισφέρει ακόμη το ποσό των 12 εκατομμυρίων δραχμών, τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να εξοικονομήσουν, πέραν των 6 εκατομ. δραχμών και πλέον που συγκέντρωσαν, άλλα 20 εκατομμύρια περίπου. Τα απαιτούμενα ποσά είναι πράγματι μεγάλα και μόνο η πεποίθηση ότι πρόκειται για μια πρωταρχική παραγωγική επένδυση μπορεί να βοηθήσει ώστε να «ανοίξουν τα πορτοφόλια».

Το περιοδικό από τη μεριά του καλείται να παίξει το δικό του θετικό ρόλο.

Ένα άλλο αξιόλογο σημείο του χαιρετισμού του τ. Προέδρου της Εταιρείας είναι και έκκλησή του για λειτουργία έξω από μικροπολιτικές ή κομματικές πρακτικές. Το ευχόμαστε!

Σ' ότι αφορά την εκλογή του νέου Δ/κού Συμβουλίου θέλουμε να επισημάνουμε ότι η μεγάλη αποχή των φυσικών προσώπων και η καταλυτική παρουσία του Δήμου την κατέστησαν τυπική διαδικαστική υπόθεση.

Από το Δήμο Κόνιτσας προτάθηκαν και εκλέχτηκαν οι: Μίσσιος Ιωάννης, Ρόμπολος Παναγιώτης, Τζιάλλας Παναγιώτης, Γαϊτανίδης Χρήστος, Στεργίου Αθανάσιος και Τσιαλιαμάνης Βασίλειος.

Από τα φυσικά πρόσωπα εκλέχτηκαν οι:

Παπαμιχαήλ Ελένη, Τσαρούχης Γιάννης, Ζώτος Θεόφιλος και Κυρίτσης Νίκος. Οι παραπάνω - δέκα τον αριθμό - μαζί με τον εκπρόσωπο της Αναπτυξιακής Εταιρείας «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.» θα αποτελέσουν το νέο ενδεκαμελές Δ.Σ. της Εταιρείας.

Τους ευχόμαστε δύναμη και επιτυχία.

Ι.Τ.

Ο Συνοικισμός Καλόβρυσης τίμησε τα θύματά του.

Ο Συν/σμός Καλόβρυσης κοιν. Μελισσόπετρας, τίμησε απλά κι απέριττα στις 16-7-89 με δίχως πολλές επισημότητες και τυμπανοκρουσίες, όλους όσους χάθηκαν (15 τον αριθμό) από το 1941-1949, τα ονόματα των οποίων αναγράφονται σε αναμνηστική μαρμάρινη πλάκα σε περίοπτη θέση του χωριού.

Την πρωτοβουλία αυτή είχαν οι συγγενείς των θυμάτων του χωριού και ιδιαίτερα των νέων και βοήθησε για την υλοποίησή της θετικά η αδελφότητα Μελισσοπετρινών-Καλοβρυσινών με χρήματα.

Το γιορταστικό Πρόγραμμα τίμησαν με την παρουσία τους τρεις ιερείς, ο Πρόεδρος της κοινότητας με το συμβούλιο του, οι κάτοικοι της Μελισσόπετρας, συγγενείς των θυμάτων, όλοι οι χωριανοί και αρκετοί από τα περίχωρα.

Μετά τον εκκλησιασμό άρχισε η τελετή της εκδήλωσης.

Ο Πρόεδρος της κοινότητας κ. Αθαν. Κοτόπουλος έκανε τ' αποκαλυπτήρια της μαρμάρινης πλάκας κι ένα θερμό χειροκρότημα ακούστηκε από τους παρευρισκόμενους στ' αντίκρισμα των ονομάτων ανακατωμένο με δάκρυα.

Έγινε η επιμνημόσυνη δέηση για τ' αδικοχαμένα (15) θύματα της κοινότητας μας από τους τρεις ιερείς μέσα σε μια ατμόσφαιρα που πνίγονταν από τον πόνο, τους λυγμούς, τα δάκρυα και τα σιγοψιθυριστά μοιρολόγια των γυναικών που έχασαν τους άνδρες τους και των μανάδων που άδικα έχασαν τα παιδιά τους.

Στη συνέχεια πήρε το λόγο ο δάσκαλος κ. Β. Νίκου, ο οποίος αφού σκιαγράφησε τα δύσκολα εκείνα χρόνια, αναφέρθηκε στο πένθος και στη συμφορά που βρήκε τό χωριό Καλόβρυση και γενικότερα την κοινότητα Μελισσόπετρας και αναφέρθηκε επιγραμ-

ματικά για το κάθε αδικοχαμένο θύμα, για να καταλήξει:

Αντιλαμβάνεστε τώρα αγαπητοί μου, παραβρισκόμενοι ότι τα μαύρα εκείνα χρόνια των ολέθριων εκείνων πολέμων κανένα καλό δεν έφεραν στο τόπο μας, αλλ' αντίθετα πολλά δεινά σε ανθρώπινες ζωές 15 τον αριθμό στο χωριό μας και ανεπανόρθωτες υλικές ζημιές επεσώρευσαν, για να κλείσει την ομιλία του έτσι: ποτέ πια πόλεμος, ποτέ πια πόλεμος, ποτέ πια πόλεμος.

Αλλ' αντίθετα όλοι μαζί ενωμένοι χέρι, χέρι ας εργαστούμε για την Ειρήνη που μόνο στην πρόοδο και την ευημέρια οδηγεί και ότι αυτή η υπόσχεση είναι το καλύτερο μνημόσυνο προς τους σήμερα τιμώμενους αδικοχαμένους αείμνηστους αδελφούς μας. Στη συνέχεια γίνεται το προσκλητήριο των νεκρών από τον κ. Γ.

Τσινώλης (γιό θύματος) και στο άκουσμα του κάθε ονόματος οι παραβρισκόμενοι φώναζαν «ΠΑΡΩΝ»

1. Σπύρος Τσινώλης ετών 30
2. Σπύρος Κουρούτης ετών 50
3. Βασιλική Λιάπη ετών 54
4. Γεώργιος Κολώκας ετών 19
5. Φώτιος Σουβλήρης ετών 19
6. Θωμάς Ρέβας ετών 19
7. Σταύρος Παπάς ετών 15
8. Στέφανος Πορφύρης ετών 14
9. Χαραλ. Λάμπρου ετών 14
10. Πολυξένη Σουβλήρη ετών 18
11. Αντώνιος Νίκου ετών 28
12. Δημ. Λάμπρου ετών 23.
13. Αθαν. Ζήσης ετών 24
14. Λεωνίδας Λάμπρου ετών 45
15. Παύλος Νίκου ετών 18

Έγινε κατάθεση στεφανιών, από τον Πρόεδρο της κοινότητας τον Πρόεδρο του Γεωργ. Συν/σμού κ. Κ. Τζάλλα και 14 ανθοδέσμες από τους συγγενείς των θυμάτων.

Κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή και η όλη εκδήλωση έκλεισε με τον εθνικό ύμνο.

ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ο Σύλλογος Γυναικών Κόνιτσας, που ιδρύθηκε το 1981, αγωνίζεται για τα πολλαπλά προβλήματα της επαρχίας μας όπως η ανεργία, τα προβλήματα της αγρότισσας, η αναβάθμιση του μορφωτικού και κοινωνικού επιπέδου των γυναικών και γενικότερα όλων των κατοίκων, η μέριμνα για το παιδί, το περιβάλλον, την ειρήνη κλπ. Ποικίλες οι δραστηριότητες που αναπτύσει: Οργάνωση διαλέξεων - συζητήσεων σε θέματα υγείας, για το παιδί, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ψυχαγωγικές και άλλες.

Έτσι η δράση του Συλλόγου Γυναικών Κόνιτσας στο πρώτο εξάμηνο του 89 περιλαμβάνει.

1. Σε μια ευχάριστη απογευματινή συνάντηση στην αίθουσα του εξωραϊστικού Συλλόγου έγινε το κόψιμο της πίττας την Κυριακή 29 Ιανουαρίου. Καθολική η συμμετοχή των γυναικών και η ευχή όλων ήταν ειρηνική και δημιουργικό το 1989 σε μια ισότιμη κοινωνία, στην οποία γυναίκες και άνδρες θα έχουν ίσα δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες και ίσες ευθύνες.

2. Στην πρόθεση της Δ/νσης Γεωργίας Ν. Ιωαννίνων να πραγματοποιήσει επιμορφωτικά σεμινάρια στις γυναίκες της Κόνιτσας ανταποκρίθηκε αμέσως ο Σύλλογος Γυναικών. Ανέλαβε και ενημέρωσε τις γυναίκες οργάνωσε τα Τμήματα και τις ενημερωτικές συναντήσεις των γυναικών με τις αρμόδιες υπαλλήλους. Τα σεμινάρια γίνονται στην Αναγνωστοπούλειο Σχολή, διαρκούν το καθένα είκοσι μέρες, είναι δωρεάν και περιλαμβάνουν τα εξής θέματα.

α. κέντημα μηχανής β. γενική χειροτεχνία, γ. τεχνολογία τροφίμων - διατροφή δ. ραπτική κλπ.

3. Από τις 21 Φεβρουαρίου λειτουργεί στην Κόνιτσα σε αίθουσα του Δημαρχείου σχολή ρυθμική και μπαλέτου. Μαθήματα παραδίδει η χορογράφος διπλωματούχος Μοριάνοφ κυρία Ρέα Κυριακούλη. Λειτουργούν δύο τμήματα παιδιών ηλικίας 3 - 11 χρονών. Συμμετέχουν περίπου τριάντα παιδιά. Την ενημέρωση και οργάνωση ανέλαβε ο Σύλλογός μας, ο οποίος πάντα πρωτοπορεί και αγωνίζεται για να έχουν τα παιδιά της επαρχίας μας ίσες ευκαιρίες για μόρφωση, μάθηση, αισθητική αγωγή.

4. Σε συνεργασία του Συλλόγου Γυναικών με το θέατρο ΚΟΝΤΑΡΙΤΑ πραγματοποιήθηκαν δύο θεατρικές παιδικές παραστάσεις σε αίθουσα του Δημαρχείου στις 19/2/89.

5. Στα πλαίσια του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας ο Σ.Γ.Κ. οργάνωσε εκδήλωση την Τετάρτη 8 Μάρτη στο Κέντρο Νεότητας με θέμα «Γυναίκα και πολιτική».

Στην εκδήλωση παρευρέθηκε η υπεύθυνη του γραφείου Ισότητας Νομαρχίας Ιωαννίνων Κ. Μότση Φρειδερίκη.

6. Το Σάββατο 11 Μάρτη ο Σ.Γ.Γ. οργάνωσε τον καθιερωμένο ετήσιο παιδικό αποκριάτικο χορό στο Κέντρο Νεότητας. Περισσότερα από διακόσια παιδιά ηλικίας 2-15 χρονών, ντυμένα με τις αποκριάτικες στολές έπαιξαν, χόρεψαν και διασκέδασαν με πολύ κέφι, αφού είναι η μοναδική εκδήλωση ανοιχτή για όλα τα παιδιά της Κόνιτσας (όπως και όλες οι εκδηλώσεις του Συλλόγου μας).

Οργανώθηκε και λειτούργησε και πάλι φέτος το ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗ-

Το πανηγύρι της Παναγιάς (Δροσοπηγή)

Γιορτάστηκε και φέτος με μεγάλη κοσμορροή και πολύ κέφι στο Κάντισκο το πανηγύρι.

Τόσο οι ξενητεμένοι μας απ' το εξωτερικό - Γερμανία - Αυστραλία - Καναδά - όσο και οι ταξιδευμένοι στο εσωτερικό της χώρας μας Αθήνα - Θεσ/κη - Γιάννενα και από άλλες Πόλεις συγκεντρώθηκαν στο χωριό απ' τις αρχές Αυγούστου.

Την παραμονή 14 Αυγούστου το βράδυ ο πρόεδρος της Αδελφότητας που εδρεύει στην Αθήνα - Χ. Τσιγκούλης - αφού καλωσόρισε όλους τους ταξιδευμένους, που είχαν συγκεντρωθεί στην πλατεία του χωριού, τους ευχαρίστησε για την συμμετοχή τους στο έργο της Αδελφότητας και για την παρουσία τους στο πανηγύρι του χωριού, έσυρε πρώτος το χορό προσκαλώντας όλους τους χωριανούς και ιδιαίτερα τους νέους να πάρουν μέρος στο χορό και να συμμετάσχουν στη διπλή χαρά του πανηγυριού και του ανταμώματος όλων των ταξιδευμένων χωριανών μας.

Μέσα σε λίγη ώρα στήθηκε ο παραδοσιακός διπλός χορός: άντρες και γυ

ναίκες γύρω από τον αιωνόβιο πλάτανο, ξαναζωντάνευαν μνήμες παλιές. Από νωρίς άρχισαν να καταφτάνουν αυτοκίνητα με παρέες απ' τα γύρω χωριά μπαίνοντας και αυτοί στο χορό.

Το πανηγύρι συνεχίστηκε τις 15 και 16 Αυγούστου ως το πρωί.

Στις 15 Αυγούστου το πρωί έγινε η χρονιάτικη συνέλευση της Αδελφότητας και έγινε απολογισμός της δράσης, ανταλλάχτηκαν απόψεις και σκέψεις για διάφορα θέματα του χωριού και ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Ας σημειωθεί εδώ πως τη μέρα του πανηγυριού έφτασαν στο χωριό μας δυο πούλμαν με εκδρομείς από το ΚΑΠΗ Νέας Ιωνίας Βόλου. Χόρεψαν αρκετοί από αυτούς και φεύγοντας ευχαρίστησαν για τη φιλοξενία που τους προσφέρθηκε και την επιτυχία του πανηγυριού.

Δροσοπηγή, Κώστας Κωτσίνας

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Στις 6 Αυγούστου '89 πανηγυρίσαμε την εκδήλωση της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ στο πολιτιστικό

ΡΙ ΚΟΝΙΤΣΑΣ που ιδρύθηκε περίπου με πρωτοβουλία, ενέργειες και δαπάνες του Συλλόγου μας. Μαθήματα παρέδωσε ο καθηγητής Κ. Μαυρικάκης στα τμήματα των παιδιών. Τα μαθήματα σταμάτησαν στις διακοπές του Πάσχα λόγω του οικονομικού αδιεξόδου του Συλλόγου. Δίνουμε την υπόσχεση ότι θα προσπαθήσουμε και πάλι με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς να λειτουργήσει το ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ από ανάγκη και υποχρέωση παροχής αισθητικής αγωγής στα παιδιά του χώρου μας που δεν έχουν ί-

σες ευκαιρίες για μόρφωση στην απομάκρυσμένη επαρχία μας. Ελπίζουμε ότι την τρίτη μας προσπάθεια θα στηρίξει επιτέλους η Τοπική Αυτοδιοίκηση γιατί η αναβάθμιση της ζωής στο χώρο μας είναι υπόθεση όλων μας.

8. Σε συνεργασία με τη Λ.Ε. Κόνιτσας οργανώθηκαν σεμινάρια ανθοκομίας, κηπουρικής, δευδροκομίας κλπ. Η λειτουργία τους διεκόπη και θα συνεχιστεί το Σεπτέμβρη λόγω ανωτέρου εμποδίου των αρμοδίων γεωπόνων.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

κέντρο του χωριού μας (Μοναστήρι Κόνιτσας).

Αν λάβουμε υπόψη τα επαινετικά και ενθουσιώδη σχόλια των παραβρεθέντων επισκεπτών και φίλων της Αδελφότητας καθώς και των χωριανών, η επιτυχία ήταν μοναδική.

Χαιρόμαστε για τα ευμενή σχόλια, γιατί ο έπαινος είναι η αμοιβή των εργαζόμενων μελών και του Δ. Συμβουλίου, που δούλεψαν σκληρά. Περισσότερο βέβαια χαρήκαμε που ο κόσμος ενωμένος χόρεψε παραδοσιακούς χορούς των χωριών μας με το εξαιρετο μουσικό συγκρότημα Μ. Πανουσάκου.

Το Δ. Συμβούλιο ευχαριστεί όλους και εύχεται καλή υγεία και συνάντηση του χρόνου, την ίδια ημερομηνία.

Το Διοικ. Συμβούλιο της Αδελφότητας
Μοναστηριωτών Κόνιτσας

Ανταπόκριση από την Οξυά

Πως πανηγυρίζαμε τ' Αη Λιώς παλιότερα και πως πανηγυρίσαμε φέτος

Όλα τα χωριά έχουν κάποια γιορτή που το χωριό πανηγυρίζει, το ίδιο και η μικρή Οξυά πανηγυρίζει τ' Αη-Λιώς που από αμνημόνευτα χρόνια πανηγυρίζει όλο το χωριό. Οι πίο ηλικιωμένοι θυμόμαστε ότι τα παλιά χρόνια, αν κι αυτοί που έπαιρναν μέρος στο πανηγύρι ήταν πολύ περισσότεροι απ' ότι τώρα, όμως πολλές χρονιές το ψητό για όλους τους πανηγυριώτες ήταν ένα, γαιτί, έλειπαν τα λεφτά! Το έκαναν μερίδες ανάλογα με όσους δήλωναν ότι θέλουν ψητό και το μοίραζαν με έναν πρωτότυπο τρόπο να μην αδικήσουν κανέναν. Κάποιος κρύβονταν πίσω από ένα δένδρο χωρίς να βλέπει τις μερίδες του ψητού και ένας άλλος έπιανε μια μερίδα ψητού, φωνάζοντας: «Τίνος είναι ετούτο;» Και ο

κρυμμένος φώναζε ένα από τα ονόματα που είχαν δηλώσει συμμετοχή. Έτσι ο καθένας έπαιρνε τη μερίδα που του έπεφτε. Τώρα όλοι μας καταλαβαίνουμε πόσο ψητό έπαιρναν, αφού το ψητό ήταν ένα. Οι κτηνοτρόφοι που ήταν στο βουνό, αυτοί έρχονταν στο πανηγύρι τ' Αη Λιώς με το δικό τους σφαχτό και με μιά ή δυό τζαντήλες τυρί, που το μοίραζαν σε όλους.

Φυσικά ήταν λίγο αλλά, «στην ξέρα καλό είναι και το χαλάζι». Έγινε και ένα ωραίο περιστατικό το 1924-25. Είπα ότι το ψητό ήταν λίγο, αλλά, τα στόματα πολλά. Αυτός που έφτιαχνε τις μερίδες, συννενοήθηκε με εκείνον που θα κρύβονταν πίσω από το δένδρο και θα φώναζε τα ονόματα, ότι θα έφτιαχνε δυο μερίδες καλύτερες από τις άλλες.

Αυτές οι δύο μερίδες θα ήταν γι αυτούς τους δύο δηλ. του μοιραστή και του κράχτη. Σημάδι θα ήταν ότι ο μοιραστής θα φώναζε όχι το συνηθισμένο «τίνος είναι τούτο», αλλά, χαρακτηριστικά «αμ ετούτο τίνος είναι;» και ο κράχτης θα φώναζε τα δικά τους ονόματα. Έγινε όμως το εξής ανεπανάληπτο: Ο μοιραστής άρχισε να μοιράζει τις μερίδες φωνάζοντας «τίνος είναι τούτο» και ο κράχτης να φωνάζει ονόματα χωριανών μας.

Έφθασε όμως στην πρώτη καλή μερίδα και ο μοιραστής φωνάζει χαρακτηριστικά: «Αμ ετούτο τίνος είναι και ο κράχτης απαντάει «δικό μου» και η γυναίκα του την πήρε. Όλοι την καλοτυχίζαμε, χωρίς να ξέρουμε τη μυστική σύμφωνα που είχε γίνει. Η διανομή, συνεχίζεται και ο μοιραστής φθάνει στη δεύτερη μερίδα την καλή και ξαναφωνάζει: «Αμ ετούτο τίνος είναι;» περιμένοντας ν' ακούσει το όνομά του. Όμως ο κράχτης φωνάζει άλλο όνομα. Ο μοιραστής που δεν πίστεψε σε αυτό που ά-

κουσε, ξαναφωνάζει: «Αμ ετούτο σου είπα τίνος είναι»; Φυσικά ο κράχτης επανέλαβε ξανά το άλλο όνομα και ο μοιραστής έμεινε στα κρύα του λουτρού, χωρίς να απολάψει την καλή μερίδα ψητού που με τόση επιμέλεια είχε ετοιμάσει. Το μουσικό βγήκε στη φόρα και καταλαβαίνετε τι είχε γίνει.

Αυτά έγιναν τότε! Φέτος όμως τι έγινε;

Από μέρες ετοιμαζόμασταν για το πανηγύρι τ' Αη Λιώς. Τα λογαριάσαμε όλα και είνο που δε μπορούσαμε να λογαριάσουμε ήταν ο καιρός, γιατί, από μέρες ήταν άστατος και δεν ξέραμε τι θα μας κάνει, αλλά, φαίνεται ότι και τον καιρό εκείνη την ημέρα τον είχαν πιάσει τα μεράκια και ήθελε και αυτός να γλεντήσει μαζί μας. Πολύ πρωί οι μερακλήδες της σούλβας με όλα τα εργαλεία τους, βρεθήκαμε στον καθορισμένο χώρο του γλεντιού. Άλλοι να ετοιμάζουν το μέρος για τις σούβλες, άλλοι να κουβαλούν ξύλα κι οι πιο καθυστερημένοι να ετοιμάζουν το κοκορέτσια τους. Οι φωτινές ντουμάνιαζαν, οι σούβλες αρχίζουν να γυρίζουν, αρχίζουν να φθάνουν οι πρώτες οικογένειες απ' το χωριό, εμφανίζονται τα πρώτα επιδόρπια, σερβίρεται ούζο ή τσίπουρο κι αρχίζουν οι ευχές.

Σιγά - σιγά το κέφι δυναμώνει, απ' το χωριό έρχονται όλοι κι ο καθένας πιάνει έναν ίσκιο. Οι μεζέδες πάνε κι έρχονται, ευχές ακούγονται από παντού και τα ψητά ψήνονται.

Πριν καλά - καλά μπούμε στο κέφι καταφθάνει το βμελές συγκρότημα των οργανοπαιχτών από τη Βούρμπιανη με επικεφαλής τους αδελφούς Γιώργο και Κώστα Χαλκιά με τα κλαρίνα τους. Τώρα το κέφι, παίρνει άλλο δρόμο.

Οι οργανοπαίχτες πάνε σε κάθε παρέα και βαρούν το νουμπέτι. Το ένα τραγούδι φέρνει το άλλο, ο ένας χορός φέρνει τον άλλο. Τα ψητά έχουν βγει

και έχουν λιανιστεί, όλοι τρώμε και πίνουμε αλλά χωρίς να «φωλιάζουμε» γιατί, όλοι θέλουμε να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε. Παντού είμαστε «περικυκλωμένοι» από μεζέ και μύρα, το κέφι βρίσκεται στη φόρμα του και όταν αργά το απόγευμα αποφασίζουμε να κατεβούμε στο χωριό να συνεχίσουμε το γλέντι με όλους τους χωριανούς που δεν μπόρεσαν να βγουν στον Αη Λιά ο καθένας παίρνει το δικό του δρόμο. Άλλος πάει απ' τα λειβάδεια, άλλος απ' το δάσος κι άλλος με το αυτοκίνητο και όταν όλοι φθάσαμε στο χωριό, πήραμε μια ανάσα και σκεφθήκαμε να αρχίσουμε το γλέντι με επίσκεψη για «χρόνια Πολλά» στο σπίτι του Ηλία Ανδρονιάδη που γιόρταζε.

Παίρνοντας το δρόμο για το σπίτι του σκεφθήκαμε πως πηγαίναμε «χρόνια Πολλά» τα παλιά χρόνια κι αρχίσαμε το τραγούδι» που θα πάμε που θα πάμε και στο Λιά μας θα πάμε, Τι θα φάμε τι θα φάμε και λαγγίτες θελ' να φάμε». Ρίγη συγκίνησης έλουσαν εμάς τους μεγάλους που θυμηθήκαμε τα παλιά έθιμα που δυστυχώς τώρα αυτά έσβησαν. Φθάνοντας στο σπίτι του εορτάζοντα όλοι εκδηλώνουμε μια παραπανίσιο χαρά που κανένας δεν μπορεί να συγκρατήσει. Κατεβαίνουμε μετά στην πλατεία του χωριού. Όλο το χωριό είναι εδώ συγκεντρωμένο. Αρχίζει πάλι ο χορός που τώρα παίρνει οικογενειακό χαρακτήρα, δηλ. από το κάθε σπίτι χορεύει όλη η οικογένεια. Ο χορός πάει γαϊτάνι ως αργά τη νύχτα. Εκεί που λέγαμε ότι το γλέντι βαδίζει προς το τέρμα του, μας έρχονται μουσαφिरαίοι φίλοι μας από το Ασημοχώρι με επικεφαλής το Χριστόδουλο Χολέβα, μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου Ασημοχωρίου που δε λείπει από όλες τις εκδηλώσεις του συλλόγου μας. Φυσικά ήρθαν να μας ιδούν, να χαρούν, αλλά να και χορέψουν' τους προσφέρουμε για μεζέ ότι «από μενά-

δια» είχαν περισέψει. Εμείς είμασταν χορταμένοι απ' όλα, αλλά, όταν είδαμε τους φίλους μας και καταλαβαμε τις διαθέσεις τους, νοιώσαμε ότι μας έλειπε ακόμα λίγος χορός και το στρώσαμε όλοι μαζί στο χορό. Πόσο χορέψαμε δεν ξέρω. Εκείνο που ξέρω - είναι ότι σταματήσαμε το χορό όταν χορτάσαμε όλοι να χορεύουμε.

Οι φίλοι μουσαφिरαίοι μας αποχαιρετούν και φεύγουν. Οι οργανοπαίκτες παίζουν το αποχαιρετηστήριο ντουμπέτι και φεύγουν. Αρχίζουμε κι εμείς να αποχαιρετούμε ο ένας τον άλλο να φεύγουμε με τις καλύτερες εντυπώσεις, αλλά και με μια απόφαση.

Αυτά τα πανηγύρια που μας φέρνουν στο χωριό και μας δένουν με το χωριό, όχι μόνον να τα διατηρήσουμε, αλλά και να τα δυναμώσουμε με κάθε τρόπο.

Οξυά, Ιούλης 1989

Πορφύρης Θανάσης

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Έγινε στις 20/7 η καθιερωμένη γιορτή στον Άι-Λιά της Φούρκας με συμμετοχή Αρχών και Λαού. Οι εκδηλώσεις έληξαν με τοπικούς χορούς στη Φούρκα από χορευτικούς ομίλους Αητομηλίτσας και Σαμαρίνας.

- Από ανατροπή του μοτοποδηλάτου στη διασταύρωση Καλλιθέας - Εθν. δρόμου τραυματίστηκε στις 26/7 ο δεκαοχτάχρονος Κολακές από την Κλειδωνιά.

- Σε μετωπική σύγκρουση, πλησίον της Ασφάκας, τραυματίστηκε βαρεια ο Νίκος Χ. Ζδράβος και μεταφέρθηκε για νοσηλεία στην Αθήνα στις 27/7.

- Μεγάλη κίνηση ταξιδεμένων συμπατριωτών και ξένων (από πόλεις του εσωτερικού και εξωτερικού) παρατηρήθηκε στην Κόνιτσα κατά τις μέρες του

Δεκαπενταύγουστου. Το ψωμί στους φούρνους γινόταν ανάρπαστο, στα καταστήματα τροφίμων γινόταν συνωστισμός και στα κρεπωλία οι μπαλντάδες δούλευαν ακατάπαυστα σαν... μαντάνια.

Από το Δίστρατο ως τη Μολυβδοσκέπαστη και ως τη Ζέρμα, σε πολλά χωριά τα πανηγύρια κράτησαν δυο και τρεις μέρες. Πολύς κόσμος συγκεντρώθηκε και στο εκκλησάκι της Παναγίας στην πάνω Κόνιτσα. Στη Μολυβδοσκέπαστη, από την παραμονή γέμισε η αυλή του Μοναστηριού από προσκυνητές, που παρακολούθησαν τη λειτουργία και την αγρυπνία ως το πρωί.

- Με συμμετοχή των τοπικών Αρχών γιορτάστηκε στην Κόνιτσα η Ημέρα των Ενόπλων Δυνάμεων, χωρίς πολύ κόσμο αφού οι πιά πολλοί πηγαίνουν στα πανηγύρια.

- Με λαμπρότητα έγινε κι εφέτος η γιορτή του Αγ. Κοσμά. Πλήθος κόσμου προσήλθε, τόσο στη Λιτανεία που έγινε την παραμονή όσο και στη λειτουργία της 24ης Αυγούστου στον ομώνυμο Ναό. Εκτός του Μητροπολίτη κ. Σεβαστιανού, παραβρέθηκαν στις γιορτές και οι Μητροπολίτες Ηλείας κ. Γερμανός και Φωκίδος ο συμπατριώτης μας κ. Αθηναγόρας.

Για τη μετάδοση της λειτουργίας από το Ραδιοφ. Σταθμό Κέρκυρας ήρθε στην Κόνιτσα συνεργείο του σταθμού και με την ευκαιρία η γνωστή δημοσιογράφος Βιβή Τρύφωνα πήρε συνεντεύξεις από τον κ. Δήμαρχο και εκπροσώπους Συλλόγων. Ήδη οι συνεντεύξεις μεταδόθηκαν από τις εκπομπές του Σταθμού.

- Τα χαράματα της 29 προς 30 Αυγούστου πυρκαγιά κατέστρεψε το σταύλο του Βασ. Λύτου και πνίγηκαν ή κάηκαν από τον καπνό και τη φωτιά περί τα 30 γίδια. Η πυροσβεστική που ήρθε από τα

Γιάννινα, έφτασε (ως συνήθως) μετά εορτής.

• Με σχετικά λίγες ζέστες πέρασε ο Αύγουστος, ενώ από τις 30 που έπεσε μια βροχή ο καιρός κρύωσε απότομα.

Ήταν ο πιο πολυθόρυβος μήνας με τα παραδοσιακά πανηγύρια και το πέραςμα χιλιάδων επισκεπτών στην επαρχία μας.

Αρκετοί ήταν κι αυτοί που ανεβοκατέβηκαν τα βουνά της περιοχής.

Τα τελευταία δυο χρόνια άρχισε, φαίνεται ο κόσμος ν' ανηφορίζει προς τα βουνά.

Ευχόμαστε να συνεχίζεται και να αυξάνεται η κίνηση χρόνο με το χρόνο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Αρραβώνες

Στις 15/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι αρραβώνες του Αθανασίου Γ. Βλάχου και της Ελευθερίας Α. Γαϊτανίδη.

• Στις 5/8 αρραβωνιάστηκαν στην Κόνιτσα ο Λάζαρος Α. Ράγγας και η Κατερίνα Τσάγκα από το Μάζι.

• Στις 5/5 έγιναν οι αρραβώνες της Δέσποινας Χατζημελετίου και του Κώστα Κοτζιά από την Καβάλα.

Γάμοι:

Έγινε στην Κόνιτσα ο γάμος του Ηλία Σέρρα την 9/7, με την Κατερίνα Μπάσιου από τη Βήσανη.

• Στις 29 Ιουλίου έγιναν στην Πηγή Κόνιτσας οι γάμοι του Κων/νου Ζώτου και της Ευσταθίας Κόντου.

• Στην Κόνιτσα παντρεύτηκαν στις 27/8 ο Θόδωρος Δάψης και η Γιάννα Χήρα.

Γεννήσεις

Ο Λάμπρος και η Βασιλική Κρυστάλλη στην Κόνιτσα απόχτησαν κοριτσάκι στις 24/7.

• Ο Σταύρος και η Ελένη Κολιού απόχτησαν αγοράκι στις 27/7.

• Στις 18/8 γεννήθηκε το κοριτσάκι του Βασίλη και της Ράνιας Γρατσούνα στην Κόνιτσα.

• Την 1/5, το αγοράκι του Δημήτρη και της Αργυρώς Κολόκα στην Καλόβρυση.

• Στις 22/6, το αγοράκι του Γιώργου και της Μαρίας Κολόκα, στην Καλόβρυση.

• Στις 22/7, ο Χρήστος και η Σοφία Φασούλη απόχτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

Βαπτίσεις

Στις 23/7 βάφτισαν στην Κόνιτσα την κόρη τους, ο Σπύρος και η Άννα Παπαβασιλείου. Όνομα νεοβάπτιστης: Μαρία.

• Ο Χρήστος και η Λευκοθέα Στεφάνου βάπτισαν την κόρη τους στις 30/7. Όνομα: Αναστασία.

• Ο Σάββας και η Χρυσούλα Σελητσανιώτη - Παπαχρήστου βάπτισαν στη Λάρισα το κοριτσάκι τους. Όνομα: Άρτεμις - Δήμητρα.

• Στις 20/8 βαφτίστηκε στα Γιάννινα ο γιος του Γιάννη και της Μαρίας Στεργίου. Όνομα: Αθανάσιος.

• Στις 27/8, βάφτισαν το αγοράκι τους στην Κρανούλα Ιωαννίνων, ο Νίκος και η Ελευθερία Τάσιου. Όνομα: Βασίλειος.

Θάνατοι:

Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό της Καστάνιανη, στις 13/6, η Μαρία Γ. Μήτση ηλικίας 95 ετών.

• Σε ηλικία 79 ετών πέθανε στην Αθήνα ο Κερασοβίτης Δημήτριος Βάιλας στις 30/6.

• Στις 26/7 σκοτώθηκε στη διασταύρωση Καλλιθέας - Εθνικού δρόμου ο Γιάννης Γιαννόπουλος από την Κλειδωνιά ετών 18.

• Στις 27/7 πέθανε η Πυρσογιαννίτισσα Αγγελική Κουρλού, ετών 84.

• Στις 12/8 πέθανε στην Κόνιτσα ο Βασίλειος Κυρτσόγλου ηλικίας 74 ετών.

• Στις 9/8 πέθανε στο Κεφαλοχώρι ο Αναστάσιος Σδούκος σε ηλικία 72 ετών.

• Στις 23/8 ο Δημ. Β. Ζούκης στην Οξυά, σε ηλικία 80 ετών.

• Στις 13/8 στα Γιάννινα η Σουλτάνα Μέγα ηλικίας 66 ετών, που είχε υπηρετήσει ως δασκάλα στην Κόνιτσα.

ΣΧΟΛΙΑ

Η λειτουργία των λουτρών Αμαράντου άρχισε από τις 15 Ιουνίου. Η μεγαλύτερη κίνηση εμφανίζεται τους μήνες Ιούλη και Αύγουστο. Ολόκληρο χωριό δημιουργήθηκε κοντά στα Λουτρά με τις παράγκες και τα εστιατόρια, τ' αυτοκίνητα κ.λ. αλλά τα προβλήματα μεγάλα. Πρώτα πρώτα ο δρόμος που χρειάζεται ασφαλτόστρωση.

Γιατρός πηγαίνει 3 φορές την εβδομάδα (δε θάπρεπε να βρίσκεται μόνιμα εκεί σ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας των λουτρών;)

Αμ εκείνο το βάσανο του πηγαιν' έλα του κοσμάκη (καημένα γεροντάκια τι τραβάτε!) στους λουτήρες και στα δωμάτια από τις 7 το πρωί ως το βράδυ είναι ανυπόφορο. Κουλουριασμένοι σε κουβέρτες και πανωφόρια οι λουόμενοι κινδυνεύουν να ξεπασιάσουν εκεί πάνω. Δε θα μπορούσε να υπάρχει ένα μικρό αυτοκίνητο για τη μεταφορά τους;

Ευτυχώς που ο υπεύθυνος των λουτρών Τάκης Ράπτης ρυθμίζει με ακρίβεια το ωράριο όλων των λουομένων και δεν περιμένουν οι άνθρωποι έξω από τους λουτήρες όπως γινόταν τις προηγούμενες χρονιές... Αλλά τα προβλήματα δεν έχουν τελειωμό. Μόνο η σωστή αξιοποίηση με εφαρμογή των μελετών και γενναιόδωρη χρηματοδότηση θα τα λύσει. ΚΑΙ στα Καβάσιλα πρέπει να γίνουν πολλά για την αξιοποίηση των πηγών. Ως ΠΟΤΕ άραγε πρέπει να περιμένουμε;

• ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ κάθε λογής... θαυμάζουν οι επισκέπτες της Κόνιτσας από την πέτρινη γέφυρα ως το πεδίο βολής, κατά μήκος της ποταμιάς. Η Αυτοδιοίκηση, η Αστυνομία, δεν μπορούν να επέμβουν για το σταμάτημα αυτού του κακού;

• Τι θα γίνει τέλος πάντων με το θέμα της πυροσβεστικής; Ως πότε θα ζούμε με το φόβο της φωτιάς; Και πάλι κάηκε σταύλος τούτη τη φορά χωρίς να υπάρχει βοήθεια καμιά. Τα πυροσβεστικά οχήματα που έφτασαν — ως συνήθως — μετά το κακό... έρριξαν τρισάγιο στα αποκαΐδια!

• ΤΑ ΜΑΝΙΚΙΑ (όπως λέγονται τα κοψίματα του ποταμού σε διάφορα σημεία) συνεχίζονται στον Αώο, χωρίς να συγκινείται καμιά υπηρεσία (Δήμος, Δασαρχείο, Αστυνομία κ.α) για το σταμάτημα του κακού. Έτσι αν λάβουμε υπόψη το λιγότεμα του Αώου μετά την κατακράτηση των αρχικών πηγών του στις Πολιτσιές, τα βρομόνερα των βόθρων απ' τα χωριά της Λάκκας Αώου που πέφτουν μες στο ποτάμι, το λιγότεμα των χιονιών τα τελευταία χρόνια και το νερό που πηγαίνει στον κάμπο για πότισμα, είναι άξιο απορίας πως υπάρχουν ακόμα ψάρια στον Αώο!

• ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΜΑΣΤΕ ότι οι ιδιοκτήτες του περιώνυμου Βυρσοδεψείου προσπαθούν να πάρουν την άδεια λειτουργίας του εργοστασίου. Και η μετατροπή τι γίνεται; Σύλλογοι γρηγορείτε, νέοι αγώνες μας περιμένουν, όπως φαίνεται. Αγρότες του Κονιτσιώτικου κάμπου το νού σας!

• ΕΓΙΝΕ κι εφέτος από μερικές εκατοντάδες νοσταλγούς του μισαλλόδοξου παρελθόντος το μονόπλευρο μνημόσυνο στο Γράμμο και στη Βούρμπιανη με τις ευλογίες του Δεσπότη μας. Αυτό άραγε είναι συμβολή στις συμφιλιωτικές διακηρύξεις των αρχηγών Κομμάτων και της Κυβέρνησης;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΤΗ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος η Μαθητική Εστία της πόλης μας εντάχθηκε στο πρόγραμμα του θερινού Κοινωνικού Τουρισμού.

Στο διάστημα 25 Ιούνη ως 23 Αυγούστου 650 συνολικά άτομα της τρίτης ηλικίας που προέρχονταν από διάφορες περιοχές της Ελλάδας (Βόλο, Χίο, Μυτιλήνη, Αθήνα κλπ.) γεύτηκαν την φιλοξενία της Εστίας και της πόλης μας.

Καθημερινά οι φιλοξενούμενοί μας ξεχύνονταν στους δρόμους και τα καφενεία της κάτω Κόνιτσας κυρίως, δίνοντας άλλο τόνο και ξεχωριστή όψη στη ζωή της πόλης μας.

Όλοι τους έμειναν κατάπληκτοι από την καθαριότητα, την ευγένεια και την ομορφιά της περιοχής μας. Πραγματοποιήθηκαν πολλές εκδρομές στα Γιάννενα, την Κακαβιά, την Χαράδρα του Βίκου, τα Ζαγόρια, τα λουτρά στα Καβάσιλα και τον Αμάραντο και σε πολλά χωριά όπου τα μέλη των ΚΑΠΗ γνώρισαν και είδαν από κοντά τις φυσικές ομορφιές που διαθέτει η Επαρχία της Κόνιτσας και η ευρύτερη περιοχή.

Η ξενάγισή τους συμπληρώθηκε με την βοήθεια του εξωραϊστικού Συλλόγου Κόνιτσας. Σε κάθε δεκαήμερο ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. Τουφίδης πρόβαλε στα μέλη των ΚΑΠΗ σλάιτς που έδειχναν αξιόλογα και σπάνια πραγματικά σε ομορφιά και αγριάδα τοπία της περιοχής μας που ενθουσίαζαν και άφηναν άφωνους του επισκέπτες μας.

Τέλος στην εκπνοή κάθε δεκαήμερου διοργανώνονταν στην Εστία αποχαιρετιστήριο βραδυνό με πολύ φαγητό και κρασί, με μουσική και τραγούδια της περιοχής μας, όπου η τρίτη ηλικία ξεφάντωνε, χόρευε και τραγουδούσε μέχρι τις πρωινές ώρες.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	Δολ
Παναγιώτου Δημήτριος Καναδάς	3.000
Λεμποτέση Βασιλική Η.Π.Α.	2.000
Φίτσιου Αναστασία Ζυρίχη	1.000
Σπανός Γιάννης Αυστραλία	6.000
	Δρχ.
Γέγιος Παναγιώτης Κόνιτσα	1.000
Κοντογιάννης Παντελής Λάρισα .	1.000
Γκότζος Αλέκος Κόνιτσα	1.000
Μπούνας Βαγγέλης Κόνιτσα	1.000
Σπανός Κ. Πασχάλης Κόνιτσα ..	1.000
Αθανασόπουλος Κων/νος Αθήνα	1.000
Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα	500
Γέγιος Ιωάννης Μόλιστα	500
Τσόμπος Αιμίλιος Μεσολόγγι ...	1.000
Σπανός Γιάννης Αθήνα	1.000
Κίτσιος Απόστολος Πηγή	1.000
Δήμος Χρυσόστομος Πηγή	500
Ρέβας Μιχάλης Πάτρα	1.000
Ρέντζος Παναγιώτης Ιωάννινα ..	3.000
Τέφος Ανδρέας Κόνιτσα	500
Μάκκας Γεώργιος Κόνιτσα	1.000
Κόντος Βαγγέλης Κόνιτσα	1.000
Παπαγεωργίου Λάμπρος Καστανέα	500
Χαρισιάδης Χαράλαμπος Αθήνα	1.000
Νάτσιας Βασίλης Κόνιτσα	1.000
Γαλάνης Νίκος Αθήνα	1.000
Καλογήρου-Αλεξίου Πηνελόπη Λάρισα	1.000
Παναγιώτου Στέφανος Αθήνα	500
Τζήκας Ζήσης Λάρισα*	1.000
Κίτσιος Σταύρος Αθήνα	1.000

Κοτόπουλος Σταύρος Αθήνα	2.000	Μπαλασοπούλου Ελένη, Ρίο	1.000
Σταυρίδης Δημήτριος Κόνιτσα	500	Παπαϊωάννου Δημήτριος, Αθήνα . . .	500
Μαργαρίτη Γιαννούλα Δίστρατο . . .	500	Παπαχρήστου Ανδρέας, Κόνιτσα . . .	500
Πανταζής Α. Νίκος Αίγιο	1.000	Τσιλίφης Ιωάννης, Αίγιο	1.000
Μαρούτσος Γεώργιος Αθήνα	1.000	Σακκάς Γεώργιος, Αθήνα	2.000
Κυριάκης Κων/νος Αθήνα	1.000	Αναστασόπουλος Μιχαήλ, Πάτρα . . .	500
Βόσιος Παύλος Κόνιτσα	1.000	Κουρτίνος Στέργιος, Παλαιοσέλι . .	1.000
Πρόποδης Βασίλειος Πηγή	500	Αδελφότητα Δολιανιτών, Αθήνα . . .	500
Στεργίου Τάκης Αθήνα	1.000	Μπετζούνης Μιχάλης Θεσ/νίκη . . .	1.000
Παπανικολάου Κώστας Αθήνα	500	Σκορδάς Φώτιος, Καβάλα	2.000
Διακόπουλος Χρήστος Αθήνα	500	Ιερ. Σδούκος, Χρήστος, Κεφαλο-	
Γεράσης Σπυρίδων Αθήνα	500	χώρι	500
Νάκος Στέφανος Κιάτο	2.000	Ευαγγελίδου Ζωγράφου Άννα,	
Φαρμάκη-Δαμιανίδου Ειρήνη		Κόνιτσα	1.000
Ωραιόκαστρο Θεσ/νίκης	1.000	Γαζώνας Ευάγγελος, Ιωάννινα . . .	1.000
Ζδράβος Σπύρος Κόνιτσα	500	Αθανασιάδης Παναγιώτης,	
Λαμπρίδης Κώστας Θεσ/νίκη	1.000	Ν. Ιωνία	1.000
Χατζής Σωτήριος Θεσ/νίκη	1.000	Τσιγαρά Δωροθέα, Θεσ/νίκη	1.000
Ζήκος Νικόλαος Αθήνα	500	Σπέλλας Δημήτριος, Βόλος	500
Τσερώνης Μιχάλης Αθήνα	1.000	Τζαμπούρα Δέσποινα, Λάρισα . . .	1.000
Εξάρχου Βασίλειος, Πηγή	500	Τσούβαλης Θεμιστοκλής, Ρόδος . . .	2.000
Στεργίου Κων/νος, Αθήνα	1000	Καπακλής Παναγιώτης, Αθήνα . . .	1.000
Καρράς Κων/νος Βενεζουέλα Δολ.	100	Ζώη Βασιλική Αθήνα	1.000
Μπουζιούλας Χαράλαμπος,		Παπαμιχαήλ Παναγιώτης Αθήνα . . .	1.000
Αυστραλία	5000	Καραφλιάς Αλέξανδρος	
Πάντος Κων/νος Γερμανία	3.000	Ναύπακτος	1.000
Γκούμας Κων/νος Γερμανία	2.000	Κεφάλας Θεόδωρος, Ηλιόραχη	500
Κίτσιος Δημήτριος, Αθήνα	5.000	Μεσσής Αθανάσιος Κακκινόγεια	
Λασπονίκος Λουκάς, Αθήνα	1.500	Δράμας	1.000
Παπαχρήστου, Επαμ. Αθήνα	1.000	Γκόρτσος Απόστολος Αθήνα	1.000
Γκότζος Δημ. Αθήνα	1.000	Σκούφιας Γεώργιος, Πρέβεζα	1.000
Θεοδοσίου Χρήστος Αθήνα	500	Μάλιακας Λουκάς, Αθήνα	1.000
Τσουμάνη Ελευθερία, Αθήνα	1.000	Τζουμέρκας Παναγιώτης Αθήνα	500
Τκότζος Λάμπρος, Πικέρμι	1.000	Λιόγκας Λάζαρος, Ιωάννινα	1.000
Βόσιος Βασίλειος, Καστοριά	1.000	Ντούτης Δημήτριος, Θεσ/νίκη	2.000
Καλτσούνης Δημήτριος, Αθήνα	2.000	Κεφάλας Πασχάλης Θεσ/νίκη	1.000
Λάμπας Γιώργος, Θεσ/νίκη	1.000	Ζώη - Κούση Ουρανία, Αθήνα	1.000
Κεφάλας Θεόδωρος, Θεσ/νίκη	2.000	Ζώης Κώστας Αθήνα	500
Σκούφιας Δήμος, Ιωάννινα	1000	Ζώης Σπύρος Αθήνα	500
Λάκκας Φίλιος Καλλιθέα		Κορδικόρης Γεώργιος, Αθήνα	500
Κόνιτσας	1.000	Καραγιώργος Κώστας Βέροια	500
Μικρογιαννάκης Δημήτριος,		Πορφυριάδης Γεώργιος, Βέροια . . .	1.000
Νίκαια	1.000		
Τσέρτος Δημήτριος, Αθήνα	1.000		
Γιούτσος Γεώργιος	1.000		
Δούκα Μιμίκα, Αθήνα	2.000		
Κίτσιου Χριστίνα, Αθήνα	500		
Κυριάκης Μαργαρίτης, Λάρισα	2.000		

Η κ. Αναστασία Μάνθου - Φίτσιου από τη Ζυρίχη, στη μνήμη του αποθανόντος συζύγου της, έστειλε στο περιοδικό μας το ποσό των 5.000 δρχ.

Η κ. Βασιλική Ζώη, στη μνήμη των γονιών της δρ. 1.000.

Ξενώνας με 39 κρεβάτια - έργο της
Αδελφότητας Κερασοβιτών Αθηνών,
λειτουργεί στο Κεράσοβο. Τηλεφ. 0655 -
41.307.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν ν' α-
πευθύνονται και στην Αθήνα: κ. Ζάρα
τηλ. 8026395.

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ Π. ΜΗΤΡΗ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Λ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 343
ΑΧΑΡΝΕΣ
ΤΗΛ. 23 17 279

ΔΕΧΕΤΑΙ: ΠΡΩΙ 9.00 - 1.00
ΑΠΟΓ. 5.00 - 8.00
ΕΚΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑ

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22
ΤΗΛ. 426.951 .

ΠΑΤΡΑ